

РАТУША

№ 19 (28)
КАСТРЫЧНІК 1992г.
Кошт 2 руб.

Магілёўская дэмакратычная газета

Сёння ў нумары

ЗДЫМАК У НУМАР

«Святая старасць» **Фота А.Ліціна.**

1 кастрычніка — Дзень пажылога чалавека

Упершыню і, дай Божа, назаўсёды

10 год таму назад Генеральная асамблея ААН адобрыла міжнародны план дзейнасці па праблемах старэння. У мінулым годзе камісія сацыяльнага развіцця ААН рэкамендавала кіраўніцтву дзяржаў-членаў ААН адзначыць гэтую падзею і вызначыць праграму паляпшэння жыцця пажылых людзей, а таксама аб'явіла 1 кастрычніка Міжнародным днём пажылых.

Ў МАГІЛЁВЕ АДЗНАЧАЕЦЦА ДЗЕНЬ ПАЖЫЛОГА ЧАЛАВЕКА

У нашым горадзе каля 100 тысяч пенсіянераў. На думку арганізатараў свята, ні адзін з іх не павінен застацца без увагі. На нарадах па падрыхтоўцы да свята рэзала слых тэрміналогія: «усе павінны быць ахоплены» і г.д. Адразу ўзнікла сумненне наконт таго, што «ахоплены» будуць усе. Каб яно знікла, тэлефаную загадчыцы аддзела па сацыяльных пытаннях Н.Е.Тарасенка: «Якім чынам будзе ажыццяўляцца гэтае «ахопліванне»?

— Праз прадпрыемствы, ЖЭУ, аддзелы сацзабеспячэння і інш.

— А ву-у-нь тая бабулька на лаўцы ў двары, якая ўжо шмат год грэецца на сонейку, за старадаўнасцю год наўрад ці чула пра свята, — яна ўласна як-небудзь адчувае яго на сабе?

— Калі ласка, калі яна не ўключана ні ў якія спісы, хай звяртаецца да нас. Мы абмяркуем яе праблемы. Можам адразу ж аказаць гуманітарную дапамогу.

Пачуўшы пра правядзенне ў горадзе Дня пажылога чалавека і зразумеўшы, што ён абяцае, магілёўскія старыя заселі за тэлефоны, пацягнуліся ў адпаведныя службы са сваімі праблемамі.

У аддзеле па сацыяльных пытаннях гарвыканкама тэлефон літаральна разрываецца ад званкоў: просяць дапамагчы з палівам, адрамантаваць хату, даць ежы, адзення.

СВЯТА ДЛЯ СТАРЫХ.

Бедныя нашы старыя... Вашай старасці не пазайздросціш у злую для вас гадзіну — развенчаных ідэалаў, разбітых падзей, вар'яцкага росту цэн.

Сёння вас чакаюць падарункі, кветкі, цёплыя словы. У праграме свята — абзорныя экскурсіі па гораду, бясплатны паказ кінастужак мінулых год. У цэрквах адбудуцца благачынныя малебны. У Салтанаўцы для састарэлых будзе зроблен абрад паспавядання, царкоўны хор выступіць перад яго насельнікамі.

На пляцоўках горада адбудуцца канцэрты, удзельнікі мастацкай самадзейнасці выступяць у шпіталі, для ветэранаў Вялікай Айчыннай вайны. Вучні музыкальных школ наведаюць старых, прыкаваных да ложкаў, парадуюць іх сваім мастацтвам.

У 16 гадзін у Палацы піянераў і школьнікаў пачнецца ўрачысты вечар. Яго ўдзельнікам уручаць кветкі, гуманітарную дапамогу. Адбудзецца святочны канцэрт. Перад пенсіянерамі засведчыць сваю пашану мэр горада С.Габрусеў.

Потым у суправаджэнні духавога аркестра ўдзельнікі свята пойдуць у Камсамольскі сквер, дзе паслухаюць музыку ў старых рытмах, а таксама разгарнецца палявая кухня з бясплатнай салдацкай кашай.

Што датычыцца кашы, мяне яна няшмат сароміць. Ці не перахапляюць тут арганізатары свята? Наколькі этычна гэта будзе ў адносінах да старога пакалення, калі на вачах ва ўсіх яны будуць есці гэту кашу? А яна, напэўна, будзе грэчкавая, смачная, карысная — многія старыя даўно запамятавалі яе смак. Але лепш было б падаць гэту кашу ў сталовых на шматлікіх благачынных абедах, якія адбудуцца на працягу святочнага дня, а не ўладжваць відовішча для раззявак. Зрэшты, гэта мая асабістая думка...

І ЦІМУР БЫ ПАРАДАВАЎСЯ

Падобнае свята адбываецца ў нас упершыню. Яно прываблівае сваёй чалавечнасцю, дае ведаць аб тым, што не ўсё яшчэ рассыпана ў прах і наша грамадства не ператварылася ў стаю ваўкоў, дзе выжываюць мацнейшыя. Дабро і міласэрнасць жывыя, гэта дае надзею.

Кіраўніцтва металургічнага завода выдзеліла сваім пенсіянерам адзін мільён рублёў на матэрыяльную дапамогу. 260 адзінокіх састарэлых Ленінскі райвыканкам забяспечыць бульбай за свой кошт. 50 чалавек атрымаюць па 500 рублёў. Цэнтральны райвыканкам выдзеліў 200 тысяч рублёў на ўстаноўку тэлефонаў інвалідам і ветэранам Айчыннай вайны.

У Кастрычніцкім раёне для ўдоў, мужчыны якіх загінулі на вайне, будзе арганізаваны благачынны святочны абед. Набыта пасцельная бялізна для немаёмных. Гэты спіс можна прадоўжваць.

У падлеткавых клубах, школах, ПТВ створаны цімураўскія атрады, якія пабываюць у цяжкахворых, прыбяруць у іх хатах, вымыюць і ўцепляць вокны.

На працягу падрыхтоўкі да Дня пажылых былі даследаваны ўмовы жыцця большасці пенсіянераў. У Кастрычніцкім раёне, напрыклад, выявілі чатырох чалавек ва ўзросце ад 101 да 104 год. Натыкнуліся на двух зусім бездапаможных чалавек, якія не маглі абыходзіцца без пастаронняй дапамогі і пакутвалі ў адзіноце. Іх хутка адправілі ў дом састарэлых.

Як заверыла Н.Е.Тарасенка, клопаты аб пажылых людзях не стануць акцыяй або чарговай кампаніяй. Гэта праца будзе праводзіцца ўвесь час.

Ну што ж, уцешна слухаць. Як гэта будзе на самай справе, нашы старыя змогуць упэўніцца ў бліжэйшы час пры атрыманні ў домаўпраўленнях «гарэлачна-цукарных» талонаў, за якімі яны кожны раз выстойваюць па некалькі гадзін.

Але, сёння свята! І многія старыя праслязяцца ад праяўленага да іх клопату і чалавечнага ўдзелу. Гэта добрыя слёзы. Няхай яны з'яўляюцца толькі па гэтай прычыне.

В.СЕРАКОВА.

Ленін думае пра Магілёўшчыну.

Нядаўна выйшаў рэспубліканскі каталог часопісаў і газет на 1993 год, своеасаблівы дапаможнік для падпісчыкаў. Адчыняю старонку магілёўскіх раённых газет. І адразу ствараецца ўражанне, што павадыр працоўных, тэарэтык марксізму У. І. Ленін днямі не вылазіў з Магілёўскай вобласці, ствараючы там марксісцкія гурткі і першасныя ячэйкі РКП (б). У канун 1992 года каля 8 раённых газет (з 26) носяць ленінскае імя.

Так, памяць аб Леніне павінна захавацца. Але не ў такім сэнсе, калі малавядомыя раённыя газеты носяць імя чалавека, які, магчыма, і не ведаў аб гэтых месцах. А пакуль у Горках і Дрыбіне выходзяць «Ленінскі шлях», у Асіповічах — «Запаветы Леніна», у Крычаве — «Ленінскі кліч», у Слаўгарадзе — «Ленінскае слова», у Чэрыкаве — «Заклік Ільіча». Карціну дапаўняюць газеты «Шлях Кастрычніка» (Хоцімск), «Іскра» (Чаўсы), «Святло Кастрычніка» (Мсціслаў). Добра хоць па-беларуску.

АЯКС.

ЦЫТАТА НУМАРА.

«Я быў у Магілёве, дзе было рыма-каталіцкае сьвята Божага Цела. Гляджу, нашыя цёткі, якія па-польску ні слова не ведаюць, ідуць і сьпяваюць польскія песьні — навучыліся адну зваротку ў чатыры радкі і паўтараюць бясконца адно і тое ж. Нашто ж гэта ксёндз змушае іх да гэтага? На беларускай мове таксама ўсё гучыць прыгожа. Я чуў, што пры касцёле адкрываюць школу навучання польскай мове. Прычым тут польская мова да каталіцкай рэлігіі, калі мы ёсьць беларусы? Вучы іх па-беларуску Закону Божаму, а не польскай мове. Гэта ўжо не твая справа, яна не мае нічога супольнага з царквой».

Айцец Аляксандр НАДСАН,
уніяцкі беларускі святар з Англіі.
З інтэрв'ю газеце «Свабода» (Менск, № 7-8, верасень 1992 г.).

ХРОНІКА

● 16.09.92. па ініцыятыве старшыні Магілёўскага гарвыканкама Габрусева С. А. адбылася яго сустрэча з прадстаўнікамі дэмакратычных рухаў г. Магілёва. На сустрэчы абмяркоўваліся пазіцыі, па якіх два бакі могуць дасягнуць згоды.

● 23.09.92. адбылося паседжанне абласной каардынацыйнай Рады дэмакратычных плыней. Ішла размова аб падрыхтоўцы да рэферэндума і аб адносінах да Магілёўскага гарвыканкама. Вырашана ў бліжэйшым месяцы правесці канферэнцыю па стварэнню абласной арганізацыі БНФ.

● 23.09.92. адбылася сустрэча сяброў суполкі «Машэка» з кіраўнікамі раённых Дамоў культуры ў Гарадскім Доме культуры. Сябры «Машэкі» распавядалі пра дзейнасць аб'яднання, яго прынцыпы і перспектывы. Адбылася цікавая размова аб ролі беларускай мовы і культуры ў нашым жыцці, аб перспектывах БНФ.

ДЫСКУСІЙНАЯ ТРЫБУНА

Рэзананс

Споведзь ваяўнічага дылетанта

У № 16 нашай газеты пад рубрыкай «Погляд» быў надрукаваны матэрыял Яўгена Крушні «Слова да рускамоўнага брата». Аўтар у лагічнай аргументаванай форме звяртае свае словы да рускамоўных беларусаў. Адказ не прымусіў доўга чакаць. Публікацыя вызвала моцны парыў пачуццяў магіляўчаніна Яна Міхайлавіча Сперксіса, які даслаў нам ліст.

«Спадар рэдактар, — піша ён, — надеюсь, что в соответствии с «Хартией свободы печати», п. 6 вы напечатаете мое мнение. В июльском журнале (№ 28) «Совершенно откровенно» было напечатано два разных мнения. Одно — мнение национального партизана («Лесные братья») и второе мнение — мое, бывшего солдата спецвойск НКВД в 1953 году. Мы стреляли друг в друга, а редакция журнала дала нам высказаться. **Учитесь свободе печати».**

Мы вырашылі «далёка» пайсці ў свабодзе друку і надрукаваць ліст, не выкідваючы яўных абраз, вульгарных выразаў, робячы толькі невялікія арфаграфічныя праўкі. Як вядома, аўтары матэрыялаў нясуць поўную адказнасць за верагоднасць прадстаўленага матэрыяла. Тым больш, што сп. Сперксіс робіць такую заяву: «Если кто-то оскорбится от моих прямых солдатских «выстрелов» в свой адрес, можете подать на меня в нар. суд по ст. 156. «Оскорбление по КАП Республики Беларусь» от 23.04.92 г., где предусмотрен штраф до 1 тыс. руб. Пенсия у меня 1423 руб. и я заплачу».

Кіруючыся прынцыпамі галоснасці і свабоды друку, мы вырашылі надрукаваць матэрыял амаль без скарачэнняў. Спадзяёмся, што гэты ліст дасць вам, паважаныя чытачы, поўнае ўяўленне аб тыповым рускамоўным Яне Сперксісе, як ён сябе называе. Рэдакцыя не дае каментарыяў, і спадзяецца, што чытачы зробяць высновы самі.

Рэдактар газеты «Ратуша»
А.СЕРДЗЮКОЎ.

Гневная реплика, или «Нож в живот»

В Библии сказано: «Тебя ударили по одной щеке, подставь другую». За точность не ручаюсь, но примерно так. А я придерживаюсь формулы: «Тебя ударили по лицу — бей ножом в горло или живот!» Этому меня научила моя тяжелая жизнь и 9 лет армии.

Я прочитал всего два номера газеты «Ратуша». Первый — из интереса к газете, второй взял у одного из пассажиров на автовокзале, т.к. необходимо было ждать автобуса. Из первого номера я сразу понял, что газета чуть-чуть «желтенькая». Хотя надо отдать должное, статья об истории Белоруссии в период Польско-Литовского государства интересная, хотя и спорная. Я сам прибалт и являюсь Президентом Союза Литва-Балтия в Могилеве. Все остальное — абракадабра на «волне» БНФ, возглавляемого kleine furerom belowtien folk З. Позняком. Я не агрессивен, но хочу сказать, что виктимологическую ситуацию в РБ создают «правадары» типа З.Позняка и Н. Рословой.

Белоруссия в силу причин, скорее от Бога (хотя его нет), оказалась на перекрестке войн и движения народов. Она должна быть билингвистичной, а не монолингвистичной. Два славянских языка-брата могут мирно уживаться рядом, не мешая один одному. Маленький двухмесячный мой внучек, когда хочет есть, говорит: «Ням! Ням!» А это на каком языке? Русском или белорусском? «Ням! Ням!» и в Африке «Ням! Ням!» А если это скажет Е.Крушня в африканских джунглях, то его действительно «изнямнямают» какие-нибудь людоеды. А на каком языке с белорусским диалектом говорит какой-нибудь алкаш продавщице в магазине: «Ну ты, лахудра! Дай-ка вон ту хреновину!»

Автор статьи «Слово к русскоязычному брату» Е.Крушня с «чужого голоса» пишет:... трезвые (?) украинские головы понимают, что Россия — это большая азиатская страна, где много дикости (?), водки (?!), обломовщины...» Есть грубая солдатская пословица: «У хохла голова варит до обеда или после». Видимо, такое утверждение о России было сделано каким-то хохлом, принявшим стакан горилки до обеда на тощий желудок. Ни один нормальный человек, если он еще и культурный, не скажет так о стране Державина, Ломоносова, Пушкина, Лермонтова, адмирала Макарова, Ожегова, Даля и хотя бы Королева с Л.Н.Толстым. Не стану перечислять общеизвестных истин, но такой «плевок» в адрес Родины моей жены, с которой я живу 35 счастливых лет (у нее воевали три брата, освобождая Белоруссию, с октября 1943 по июль 1944 г., а Сергей, средний брат, умер в 28 лет от ран, полученных на белорусской земле) «взорвал» меня. На «пощечину» я отвечаю «ударом ножа в глаз». А что «слепой» Е.Крушня, то это точно; попробую раскрыть ему глаза.

Янка Купала и Якуб Колас разве не алкаголики? Я.Купала упал с лестницы на своей даче под Москвой «пьяный в доску», а сказали, «трагічна памёр».

Во время войны в белорусской полиции и белорусской краевой охране верно служили Гитлеру до 356 тысяч человек (не путать с полицейскими из России, украинскими казаками). Это белорусские полицаи сожгли Хатынь, а «кидали тень на плетень», т.е. на полевые войска СС. Белорусские историки, эти дешевые «путаны», спали в постели КПБ-КПСС за ломаный грош. Если прибавить до 350 тыс. остарбайтеров, из которых 23 тыс. поехали добровольно работать на Гитлера, то тогда возникает вопрос: «Белоруссия партизанская или полицейская?» Партизан на территории республики было 312 тыс. человек. Если отнять 32 тыс. евреев-партизан, а также русских, армян, грузин и прочих непокоренных из числа окруженцев, то получается, что число белорусских партизан было от силы от 80 до 100 тыс. человек.

Вот так, спадар Е.Крушня, «бьют ножом в горло» трезвые (а я не пью и не курю) «чужынцы». Да, мы «чужынцы», но судьба сложилась так, что второй родиной мне и другим «чужынцам» стала Белоруссия. И никогда ваша «мова нам не перашкаджала». Я за развитие национальной культуры и языка, но когда на мою седую голову начинают лить «помои», мне хочется взять ручной пулемет и поставить этих «помойщиков» к «стенке».

В 1947 г. я приехал восстанавливать разрушенный войной Могилев из Хабаровска, т.е. из «дикой азиатской» окраины России, Дальнего Востока, куда нас, прибалтов, в 1940 г. депортировали. Жителям РБ нельзя так пренебрежительно отзывается о народе и его Родине, который освободил Белоруссию от германских захватчиков и их белорусских «шавок». Это Россия вместе с другими республиками бывшего Союза оказали Вам помощь в восстановлении разрушенного.

Как сказал два месяца назад С.С.Шушкевич в телеинтервью: «Давайте бросим эти недостойные нашего народа термины: российская империя, российская оккупация и т.д. Нам жить с Россией, мы с ней делили горе и радость, нам и дальше надо сохранять братские отношения».

Не Россия и не «русскоазиатский алкогольный» народ подбросил тему о Виленском крае. Вы видно «з глузду з'ехалі», спадар Е.Крушня, это Горбачев подбросил такую мыслишку ЦК КПБ. Кроме того, это высказал в ноябре 1991 г. Белорусский Собор о Вильне, исконном (?!), белорусском (?!) городе. А после моей статьи «Зальем поля Белоруссии кровью, как заливали поля Европы», эти «веселые ребята» после вызова в Прокуратуру РБ сидят тихо, как мыши, когда ходит кот возле норки.

А что касается автора Е.Крушни, он видимо сбежал из Печерска до того, как там побывала корреспондентка «Ратуши» (ад рэд.: гл.№16ст.4), откуда она дает свой репортаж в том же номере, где и мой «беларускамоўны брат» (?!) А вот такого «брата» видел я в гробу в белых тапочках. О таких людях говорят: «У него вавка в голове, и доктор на таких не обижается, когда болит голова, а он лечит ноги!»

Спадар Е.Крушня, «лечите» голову, а не ноги, не повторяйте глупости за дурными украинцами, уважайте себя, имейте свое мнение. А нам надо вместе, «рускамоўным і беларускамоўным», жить мирно, тихо и спокойно. Все нам завидуют, что Белоруссия «тихая гавань».

Где Вы все были вчера? Носили партбилеты и тихо молчали? Это Ваша интеллигенция, Ваши Нилы Гилевичи и Вы лично сидели тихо и молчали, допустили до того, что стал исчезать белорусский язык и культура.

Уверенные в своей правоте сгорели на костре Джордано Бруно, Ян Гус, Жанна Д'арк и другие смелые и упрямые люди. Что же вы вчера не шли на костер? Кто из вас Джордано Бруно? А русская пословица гласит: «После драки кулаками не машут». Вот так, шаноўны спадар Е.Крушня. Ну и как мой «ножичек в горле?»

ЯН СПЕРКСИС
русскодумающий, русскоговорящий, знающий 9 иностранных языков, читающий и понимающий, но не говорящий на белорусском языке, живущий в Белоруссии 45 лет.

АД РЭДАКЦЫІ: *Услед за Я. Сперксісам хочацца ўсклікнуць: «Ну як вам яго ножычак у горла?!» Раім пазнаёміцца з артыкулам Я. Крушні і зрабіць высновы «Кто прав, кто віноват». Ад сябе толькі дададзім: некаторыя матэрыялы яўна без усялякага глузду (інфармацыя аб смерці Купалы і спаленні Хатыні). Вядома, што Хатынь спалілі ўкраінскія паліцэйскія, а Купалу забілі НКВдзісты Другія аргументы пабудаваны ў стылі «сам дурак!» (тыпу «видел в гробу в белых тапочках», «сбежал с Печерска»). Але як бы там ні было, як мы яе назвалі, споведзь ваяўнічага дылетанта закранае цікавыя моманты ў псіхалогіі і гісторыі беларускага народа. Чакаем вашых водгукаў.*

Дзе ваша Айчына?

«Белоруссия — это передовой рубеж обороны». **З выступлення генерал-палкоўніка Кастэнка на сесіі ВС Беларусі.**

З вялікай увагай прачытаў у «Народнай газеце» артыкул Сяргея Гайдукевіча «Никогда не дам бить «своих» друзей». Вельмі карысны артыкул, бо ён прамым тэкстам выклаў светапогляд большасці афіцэраў Беларусі расійскага паходжання.

Аказваецца, яны малайцы, бо ўжо стварылі беларускую армію, пазаймаўшы ўсе генеральскія і камандныя пасады ў Міністэрстве абароны.

А я, афіцэр запасу былой арміі Саюза, так не лічу. Па сутнасці сённяшняя армія— гэта расейская армія з усімі яе негатывамі, і я магу і не служыць у ёй, паколькі прысягу даваў зусім іншай арміі? Беларускай арміі на сённяшні дзень не існуе.

Возьмем другі пункт — «боль и страдание офицеров, не имеющих жилья и элементарных человеческих условий для семей, но честно служащих нашей республике». Беларусь сёння не зможа забяспечыць жыллём усіх афіцэраў былой саюзнай арміі. Так як Расія стала пераемніцай Саюза, то забеспячэнне жыллём афіцэраў былога Саюза — гэта яе справа. Ва ўсялякім выпадку, прасіць афіцэры Беларусі ўрад могуць, патрабаваць — не.

Дзяржаве Беларусь патрэбна армія да 50-60 тысяч чалавек, войска тыпу дэсантных, марской пяхоты, зведзеных у брыгады, з высокай якасцю падрыхтоўкі. Яшчэ дваццаць гадоў назад падрыхтоўка савецкіх войск не адпавядала часу. Тады ўжо было ясна, што дывізіі і арміі — гэта гарматнае мяса, што і паказаў **Афганістан**, палёт Руста, пажары на падводных лодках, дзедаўшчына, спекуляцыя зброей.

Нас, беларусаў, павінны хваляваць свае праблемы. У нас больш 2,5 млн. чалавек Магілёўскай і Гомельскай вобласці жывуць у радыяцыйнай зоне. Па даных японскіх навукоўцаў, ад ракавых захворванняў памрэ больш дзвесце тысяч маіх землякоў. Ужо некалькі маіх лепшых сяброў памерла ад інфарктаў і інсультаў. І мая праўда, таварыш Гайдукевіч, страшней вашай праўды. У вас няма кватэр, у мяне няма будучага. І ніхто не збіраецца «біць» вашых сяброў, афіцэраў іншых нацыянальнасцяў. І ніхто вас не выганяе. Вы знаходзіцеся ў еўрапейскай дзяржаве і проста павінны ведаць правілы, якія існуюць у еўрапейскіх краінах.

І зноў чытаю вашы словы: «Может, я прокаженный и недостойный жить в Белоруссии? Может, мне со своими детьми бежать? Нет! Никуда я не поеду». Я вас разумею. Вам некуды дзецца. У вас няма Айчыны. Вы чужы ў Таджыкістане. Акрамя таго, што ваш дзед таджык, вам там больш няма чаго сказаць. І Беларусь для вас толькі тэрыторыя. І ў Расію чамусьці не хочаце вяртацца. А 40 тысяч афіцэраў-беларусаў хочуць вярнуцца на сваю Айчыну. Маюць яны на гэта права? Маюць! Палохаючыся канкурэнцыі з іх боку, заняўшы ўсе камандныя пасады ў Міністэрстве абароны Беларусі, вы так старанна не хочаце мець справу з беларускімі афіцэрамі. Сёння вось гэтыя 80% рускіх афіцэраў, афіцэры запаса, расійская армія на нашай зямлі — гэтая пятая калона ў Беларусі, што і паказалі падзеі ў Малдове.

Мне здаецца, што большасць расійскіх афіцэраў, у якіх ужо склаўся свой жыццёвы светапогляд, няздольны займацца стварэннем нацыянальнай арміі Беларусі. Усе яны шукаюць сінекуры. І сведчанне гэтаму — вашы дзеянні па абмежаванню дзейнасці БЗВ, таму вы і пішыце ў сваім лісце: «Так вот создано уже, уважаемый автор, белоруское войско, вакуум вашей деятельности заполнен, а патриотической деятельностью будут заниматься государственные структуры, которым законом определено это право».

Значыць, генерал-палкоўнік Кастэнка і ўсё рускае афіцэрства будуць займаца патрыятычным выхаваннем беларускіх салдат.

Але ж для рускіх «Белоруссия — передовой рубеж обороны», а для мяне Беларусь — апошняя мяжа. Яны могуць прайграць бітву за Беларусь і ім ёсць куды адступаць. А я не магу прайграць бой за сваю Радзіму.

І таму мы павінны спадзявацца толькі на саміх сябе. Мы павінны стварыць сваю дзяржаву, якая абароніць нашы інтарэсы і інтарэсы нашых дзяцей. І адным з элементаў гэтага працэса стварэння з'яўляецца нацыянальная армія Беларусі

Вы ў сваім лісце кажаце: «Да я зубами буду рвать Ваши идеи». Як я зразумеў, вы супраць нацыянальнай ідэі, якую ўвесь свет даўно ўжо вельмі паспяхова выкарыстоўвае. Фінляндыя, Нарвегія, Ісландыя, Германія, Францыя — усе яркія прыклады таму.

Так, яўрэі цудоўна разумеюць, што народ, які не мае сваёй дзяржаўнасці, — другога сорту. Яны адрадзілі сваю старажытную мову. Геніяльны поспех! І ў гэтым поспеху галоўную ролю выканала нацыянальная ідэалогія, якая перадавалася праз іхнюю веру.

Таму мы, беларусы, павінны выкарыстаць гістарычны момант. Мы з'яўляемся мананародам (80% насельніцтва Беларусі). Нацыянальная ідэя мае магчымасць пабудаваць моцную і дэмакратычную еўрапейскую дзяржаву.

І таму вам, спадар Гайдукевіч, неабходна разам з вашымі сябрамі, у сваёй душы даць адказ самім сабе, каму вы будзеце служыць: імперскай Расіі ці незалежнай Беларусі? Нам патрэбны сумленныя людзі, з разумнай галавой і цвёрдай воляй.

Сёння існуе адзін крытэрый ісціны: хто служыць Беларусі, той падтрымліваецца народам, а хто ідзе супраць нацыянальнага адраджэння, той не можа займаць кіруючыя пасады ў арміі, ва Урадзе, у Вярхоўным Савеце.

Шукайце сваю Айчыну, спадар Гайдукевіч. І пабяражыце зубы!

Кастусь ЯСЕНЬ.

ЭКАНОМІКА І ЧАЛАВЕК

Багатыя багацеюць, бедныя становяцца бядней

Гэта банальная мудрасць нашай рэчаіснасці ў многіх на вуснах. Мы вырашылі праверыць блізкасць яе да ісціны шляхам мініапытвання.

Такім чынам, у які бок змянілася ваша жыццё з пачатку гэтага года — у дрэнны ці лепшы?

Нікалаеў, 37 год, інжынер:

— Маё жыццё і жыццё маёй сям'і ніяк не змянілася ні ў той ні ў іншы бок.

— Значыць, усё нармальна?

— На фоне таго, што адбываецца зараз у краінах пасля развалу Саюза — так, цалкам нармальна. Што датычыцца праблем, то мяне вельмі хвалюе будучыня маіх дзяцей.

Галіна Т., 34 год, маці трох дзяцей, знаходзіцца ў дэкрэтным водпуску па догляду дзіцяці:

— Вядома, ў дрэнны бок. Аб гэтым і гаварыць няма чаго. Нам катастрафічна не хапае грошай, таму што жывём на зарплату мужа і дзіцячыя дапамогі. Калі ў мінулым годзе мы яшчэ цешылі сваіх дзетак ласункамі, то сёння купіць цукеркі, марожанае нам не па кішэні.

Прыкметна абмежавалі спажыванне садавіны. Увогуле, жыццёвы ўзровень нашай сям'і ў гэтым годзе вельмі знізіўся.

Адзіны спосаб павысіць яго — пайсці працаваць, калі скончыцца дэкрэтны водпуск. Я працую інжынерам на прадпрыемстве. Але зараз там адбываецца вялікае скарачэнне штатаў. Я больш за ўсё баюся беспрацоўя. Гэта жудасна, калі мяне выкінуць на вуліцу.

Часам у галаву прыходзяць думкі — божа, чаму перабудова не пачыналася раней? Тады я б не раджала. Альбо наадварот, навошта яна была наогул патрэбна?

Сэрца сціскаецца, калі мае дзеці глынаюць слінкі ў краме, гледзячы на цудоўныя ўпакоўкі замежных цукерак. Яны не просяць, разумеюць, што ў бацькоў няма грошай. Але я пры гэтым адчуваю сябе вельмі кепска. Лепшая забава маёй малодшай дачкі — нюхаць абгорткі ад цукерак і жвачак, якія збіраюць старэйшыя дзеці.

Сям'я С. з Гомельскай вобласці. Таццяна, 25 год. Леанід, 30 год, сыну 4 гады.

— Больш у лепшы бок. У гэтым годзе мы маглі дазволіць сабе некаторыя пакупкі, аб якіх раней толькі марылі. Праблем, безумоўна, хапае, але цалкам, калі параўноўваць матэрыяльна, мы сталі жыць лепш. Падманваць не будзем.

Наталля, 14 год:

— Ніяк не змянілася.

— Мяркуючы па вопратцы, яна ў цябе ад «Спартака»? Усе атрыбуты ў наяўнасці: «Мальвіны», красоўкі і г.д.

— Так, але аб гэтым я марыла яшчэ ў мінулым годзе. А зараз мне патрэбны зусім іншыя рэчы. Мне не пашанцавала з бацькамі. Яны мала атрымліваюць грошай, дык яшчэ клапоцяцца аб сваім сумленным імені. А навошта мне яно? На сябе не напнеш...

Якія праблемы мяне хвалююць больш за ўсё? Калі бацькі замест таго, каб лезці да мяне са сваёй мараллю, купяць мне прыстойныя шмоткі — ніякіх праблем не будзе...

Баба Вера, 73 год, пенсіянерка:

— Зразумела, дрэнна сталі жыць. Вы пабачце, якія цэны. Гэта ж з глузду з'ехаць можна! Адзін кілаграм панцаку — 20 рублёў! Буханка хлеба — 10. Што ж гэта, дзетачкі, далей будзе?

— Бабуля, вам не хапае вашай пенсіі на месяц?

Мне хапае, старому не шмат патрэбна. Гэта вам, маладзейшым, жыць патрэбна. А жыццё зараз дарагое. І смерць, дзетачкі, таксама. Не дагоніш, каб класці на пахаванне. А ў цяжар нават дзецям родным быць не хочацца. Не хочацца, ды, відаць, давядзецца (баба Вера заплакала).

Прабачце, бабуля, за вашы слёзы. На жаль, яны таксама з'явіліся адказам на наша пытанне.

НА ЗДЫМКУ: адыходзяць ад нас ветэраны, так і не дачакаўшыся «светлага жыцця...»

Фота В. БЫСАВА.

Выказванняў гараджан можна прывесці яшчэ шмат. Але большасці з іх характэрна незадаволенасць вялікімі цэнамі на харчаванне і аддзенне, на бытавыя паслугі, праезд у транспарце і г.д. На ўсё тое, ад чаго залежыць якасць нашага жыцця. Пры ўсім гэтым вялікая частка гараджан, скардзячыся на вышэйназванае, прызналіся, што іх жыццё ў матэрыяльных адносінах у дрэнны бок не змянілася, а хутчэй наадварот. Гэта, як правіла, сем'і, у якіх адно дзіця і ёсць дах над галавой, і, зразумела, абое бацькоў — працуючыя.

Што датычыцца інвалідаў, шматдзетных сямей, адзінокіх маці і старых, — іх жыццё з кожным днём становіцца ўсё горш. «Бедныя робяцца бядней» на вачах. Багатым застаецца багацець.

В. СЕРАКОВА.

Будні міліцыі

Напружана працуюць супрацоўнікі міліцыі Магілёўскай вобласці. Для выканання вядомага патрабавання Саўміна Рэспублікі Беларусь па ўзмацненню барацьбы са злачыннасцю, забеспячэнню бяспекі людзей, захаванасці іх маёмасці кожны дзень прыходзіцца вырашаць ім нечаканыя і моцныя жыццёвыя крыжаванкі.

Усё вырашылі майстэрства і секунды.

Устрывожаныя стрэламі ў кватэры аднаго з дамоў па бульвары Непакораных суседзі спешна тэлефанавалі «02». На месца выехала аператыўная група УВД, узначаленая адказным дзяжурным, падпалкоўнікам міліцыі В.Харланчуком. З'явіліся і супрацоўнікі з Кастрычніцкага РАУС, блакіраваўшыя падыходы к дому.

Амаль паўтары гадзіны супрацоўнікі міліцыі ўгаворвалі хлопца, прыставіўшага к уласнай галаве ствол паляўнічай стрэльбы, не націскаць на курок. І толькі потым начальнік аддзялення прафілактыкі Кастрычніцкага РАУС А.Іваноў, скарыстаўшы зручны момант, майстэрскі прымяніў прыём самба.

Жыццё чалавека было выратавана.

Трук не атрымаўся.

Пасля начнога званка з вёскі Лабанаўка супрацоўнікі Чэрыкаўскага РАУС на чале з намеснікам начальніка аддзела В.Шнейдерам выехалі на месца злачынства. Аб ЧП давялі да ведама ўчастковага інспектара В.Сямёнава і другіх супрацоўнікаў. Шлях злачынцы ад харчовага магазіна быў адрэзаны.

У свеце аўтамабільных фар быў добра бачны разабраны кавалак даху. Падстрахоўваючы адзін аднаго, супрацоўнікі міліцыі наблізіліся да магазіна. І тут, з вышкі памяшкання, праз пралом у даху, зразумеўшы бязвыхаднасць свайго становішча, выбраўся неаднаразова судзімы за кражы дзяржаўнай і асабістай маёмасці гр. В.Ганчароў. Гэта ён у момант прыезду міліцыі дзейнічаў сякерай, спрабуючы прабіць дыру ў падполлі. Але ці сякера была тупая, ці міліцыя вострая, але прабіцца к спіртному, цыгарэтам ён не паспеў. Трук не атрымаўся.

Вызваная на месца злачынста заг. магазіна не пашкадавала слоў на ўдзячнасць супрацоўнікам міліцыі.

А. ЕКАЦЯРЫНЧАЎ, маёр унутранай службы

● *Цікава ведаць?*

НАВОШТА БЫЛО ПАЧЫНАЦЬ? або БЫЎ ТАКІ СКВЕР...

Пасадзілі яго ў 1967 годзе медработнікі горада па пустым тады кавалку зямлі паміж Мінскім шасэ (зараз вул. Якубоўскага) і чыгункай. Ад т.зв. Гарбатага моста да раённай кацельні № 2. Добра пасадзілі. Назвалі скверам імя 50-годдзя Вялікага Кастрычніка. І рос ён добра, цягнуліся ўгару бярозкі, ліпы, каштаны, кусцікі. Догляду не было, але не вельмі ажыўленым месцы і само расце нядрэнна. Ды не ведалі, што сквер гэты загадзя асуджаны на пагібель.

Вырак (прыгавор) яму быў закладзены ў генеральным плане горада, дзе прадугледжвалася ў дапаўненне да састарэлага Гарбатага моста, нязручнага, з малой прапускной здольнасцю, пабудаваць вялікі сучасны віадук ад плошчы Перамогі да вул. Якубоўскага.

Будаўніцтва, што ішло нямала часу (да 1985 г.), стартавала ў 1977 г. Шмат дрэў, пасаджаных дзесяцігоддзем раней, высеклі і на іх месцы пачалі адсыпку землянога насыпу. Вось з тае пары і па сёння да канца знішчаецца зялёны куток, што так і не стаў месцам адпачынку гараджан, акрамя энтузіястаў, якія прыходзілі з бутэлькай ад двух суседніх гастраномаў з мікраёнаў Мір.

Так знішчаецца і цяпер. Пры пракладцы цеплатрасы, будаўніцтве падземнага перахода і інш. Вядома, усё робіцца для агульнай карысці, тым не менш дрэўцы і дрэвы шкада...

А каб і не дужа шкадаваць і выраўняць «драўляны баланс», тады ж, калі пачалася высечка т.зв. сквера, у 1977-м на другой ускраіне горада пасадзілі пруткі, што павінны ўтварыць (таксама так званы) парк імя 60-годдзя Вялікага Кастрычніка. Парк будучыні. Нашага 21-ага стагоддзя, 3-ага тысячагоддзя.

М. ВЕРАСЕНЬ.

ЗВАРОТ

Камітэта сацыяльнай абароны работнікаў адукацыі і навукі, створанага ў Магілёўскім дзяржаўным педагагічным інстытуце імя А.А.Куляшова, да ўсіх, занятых у сферы адукацыі і навукі.

Паважаныя калегі!

Працэсы, што ідуць у краіне, і палітыка, якую праводзяць нашы ўлады, паставілі работнікаў адукацыі і навукі на грань жабрацтва, фізічнай і духоўнай дэградацыі. Па даных прафсаюза работнікаў адукацыі заработная плата ў галіне складае толькі 42% ад узроўню заработнай платы ў прамысловасці. Прэстыж настаўніцкай прафесіі, і адукацыі наогул, катастрафічна паніжаецца. Школу пакідаюць лепшыя настаўнікі, у ёй амаль не засталося мужчын. У небяспецы ўся сістэма адукацыі, а значыць і будучыня нашай Беларусі. Урад рэспублікі застаецца глухім да нашых патрабаванняў, лічыць магчымым не выконваць артыкул 34 Закона аб адукацыі. Вярхоўны Савет не кантралюе выкананне прынятага ім Закона. У гэтых умовах мы павінны самі падняцца на абарону сваіх інтарэсаў, інтарэсаў адукацыі, будучыні народаў Беларусі.

Мы павінны аб'яднацца, нас павінны пачуць і ў сталіцы, і на месцах.

У Магілёўскім педінстытуце па ініцыятыве выкладчыкаў створаны камітэт сацыяльнай абароны работнікаў адукацыі і навукі. Мы заклікаем усе педагагічныя калектывы горада і вобласці пайсці разам з намі, абмеркаваць узнікшае становішча і стварыць у кожнай школе, кожным вучылішчы, кожным тэхнікуме, кожнай ВНУ свае камітэты сацыяльнай абароны.

Мы прапануем правесці сустрэчу прадстаўнікоў камітэтаў сацыяльнай абароны ўсіх навучальных устаноў вобласці 9 кастрычніка 1992 года ў педагагічным інстытуце, выказваем надзею, што на гэтай сустрэчы мы аб'яднаемся і дамовімся аб адзінстве дзеянняў.

Мы не можам болей трываць такое жыццё!

Кантактныя тэлефоны ў Магілёве: 26-30-08 з 16 гадзін да 17 гадзін і **24-03-27** пасля 19 гадзін.

Камерцыйная таямніца—не шырма

Адносная свабода прадпрымальніцкай дзейнасці і адчыненасць знешняй мяжы азнаменаваліся стварэннем сумесных прадпрыемстваў. Зацікавілася іх колькасцю. На здзіўленне, у аддзеле рыначных адносін гарвыканкама гэтай інфармацыі не мелі, растлумачыўшы, што СП рэгіструюцца ў Мінску і праз іх аддзел ніяк не праходзяць.

У адзеле знешніх эканамічных сувязей аблвыканкама я ўбачыла асобны сшытак, у якім было пералічана да 40 сумесных прадпрыемстваў. Акрамя Магілёва, на які, зразумела, прыходзіцца львіная частка усіх СП, яны маюцца таксама ў Бабруйску, Асіповічах, Крычаве і Горках. Дык хто ж з намі супрацоўнічае? Бельгія, Данія, ЗША, Фінляндыя, Кіпр, Венгрыя, Літва. Адна, а то і дзве фірмы з гэтых краін удзельнічаюць у сумеснай дзейнасці. Абсалютная большасць усіх сумесных прадпрыемстваў з удзелам Польшчы.

У статуце кожнага сумеснага прадпрыемства падрабязна і шмат распісана іх дзейнасць. І здаецца, што кожнае СП — нешта ўніверсальнае, якое выконвае, перапрацоўвае і рэалізуе усё, што душы патрэбна.

— Так, напісана тут шмат, — пацвярджаюць супрацоўнікі аддзела знешніх эканамічных сувязей аблвыканкама, — але ў канечным ліку многія з СП зводзяць сваю дзейнасць да вузкай сферы — перапродажу тавараў. альбо турызму, як, напрыклад, «Магіполь».

Так, «Магіполь» ставіў перад сабой гіганцкія мэты. Коратка: распрацоўка тэхналогіі злучэння металаў з неметаламі; вытворчасць тавараў народнага спажывання; арганізацыя народных промыслаў па вырабу мастацкіх вырабаў з дрэва, металу, каменняў і інш; вытворчасць будаўнічых матэрыялаў і г.д...

Да сур'ёзных, працуючых СП супрацоўнікі аддзела знешніх эканамічных сувязей аднеслі такія прадпрыемствы як «Бел-Коне ліфт» (Фінляндыя, вытворчасць электрарухавікоў да ліфтаў Магілёўскага ліфтабудаўнічага завода), «Гермес» (Польшча, вытворчасць сельскагаспадарчай прадукцыі, вытворчасць і мантаж абсталявання для лёгкай і харчовай прамысловасці), «Магаліт» (Літва, вытворчасць і збыт ТНП, будаўніцтва), «Ластаўка» (Венгрыя, вытворчасць прадуктаў харчавання), «Белполекс» (Польшча, вытворчасць будаўнічых матэрыялаў), добра вядомы гараджанам «Белпак» (ЗША), «Сопотекс» (Партугалія). Вось, напэўна, і ўсё па гораду Магілёву. Але аб многіх іншых яшчэ рана казаць, таму што яны ўзніклі нядаўна, а толькі на фарміраванне статутнага фонду даецца тэрмін 6 месяцаў.

Інфармацыю аб дзейнасці сумесных прадпрыемстваў аддзел знешніх эканамічных сувязей аблвыканкама мае мізэрную, так як закон не прадугледжвае справаздачы. Куды ні глянь — усюды камерцыйная таямніца, яна, канешне, павінна быць, але не ў такім памеры.

Таму з'явіўся на свет дакумент за подпісам намесніка старшыні аблвыканкама П.М.Катушкіна, які прадпісвае дырэктарам СП, што «у адпаведнасці з пастановай Савета Міністраў РБ ад 4 студзеня 1992 г. № 5 «Аб лібералізацыі знешнеэканамічнай дзейнасці на тэрыторыі Беларусі» і тым, што некаторыя прадпрыемствы парушаюць свае статутныя патрабаванні, Магілёўскі аблвыканкам просіць інфармаваць аб дзейнасці прадпрыемства, выкананні ім статутных патрабаванняў, характары выпрабляемай прадукцыі для ўнутранага рынку і пастаўкі яе на экспарт».

Хочацца спадзявацца, што сумесныя прадпрыемствы ў хуткім часе «праінфармуюць» усіх гараджан канкрэтнымі вынікамі сваёй працы.

В. КАНСТАНЦІНАВА.

Старонка чытача

● *Взгляд из провинции*

Как нас раздевают...

(тема с вариациями)

НУ-КА, поднимите руку, кто верил в наше знаменитое «бесплатное» образование, такое же медицинское обслуживание и тому подобные «бесплатности»?! ...Ага, ты, ты... и ты тоже?! Сколько же вас!

И не надо грешить на «Краткий курс» и «Дом политпросвещения»! Голову просто иметь надо! Ведь даже козе понятно, что бесплатный на свете только дождь (и то кое-где за него шаман до седьмого пота, под бубен...) Вам непонятно? Да-а-а. Это уже диагноз. А вы хоть задавали себе вопрос: откуда ж берутся денежки на оплату строителям за наши прекрасные школы и институты, сверхсовременные больницы, врачам и педагогам, профессуре тож? Из бюджета государства? Ну, молодцы, ну умницы! А в бюджет — откуда? Не знаете? Разъясняю для тугодумов: из вашего же кармана! В виде недоплаченного за труд, плюс сорванного подоходного налога (это твоя-то зарплата — «доход»?!).

Ну, налог — он везде налог, это надо. А вот часть труда восполняли в размере 17% — нам, 83 — «всем нам». За счет этого и держались 74 года! Так-то.

Но самое обидное, что и сейчас, уже на котором-то году перестройки, нас продолжают обдирать, как липку. Причем, не только родное (тьфу-тьфу, не к ночи сказано!) правительство, не только трудяги-биржевики, перекупщики и прочие кровопивцы плюс госторговля и иже с ними! Нас дерут все, кто может. И самое главное — под благовидными предлогами. Например, что им плохо, а нам еще ничего. Плохо железнодорожникам — повышай цены на билетики, ребята! Плохо лесорубам — вот тебе за куб той же доски цена, возведенная тоже в куб! И так далее.

Так мало того. Если раньше стоимость, допустим, работы справочного бюро на вокзалах оплачивалась из сумм стоимости тех же билетиков, то теперь не-е-т! Набираешь «005», а тебе совет из трубки: «Вы придите к нам, заплатите денежку и уж тогда мы вам любую справочку! »А задаром — шиш! Знаю-знаю, сам спрашивал.

И за адрес — денежку, за номер телефона — денежку. Скоро будет так: «Как пройти на 12-й переулок Топтыгина — «Пять рублей — скажу». А чё — все в рынок, так в рынок! «Где прокурор?» — спрашиваешь? Погоди, дружок, скоро за «посадку» и прокурор потребует. Рынок, так рынок.

Или взять вот этих, риа... реа... билитируемых, ч-ч-чёрт, простите. Люди, конечно не виноваты, что их самих, или родственников, кого безвинно сослали, кого в лагере гноили, кого вообще... Это я понимаю, это всем сердцем. У самого дедушку аж в Сибирь... И надо же, конечно же, им ущерб возмещать, и моральный, и натуральный. Только вот вопрос: за чей счет?

Конечно, в каком-нибудь там правовом государстве провели бы расследования всякие, нашли бы тех — не нашли бы, но с них или с соответствующих «правящих и направляющих», к примеру, содрали бы, а этим выплатили бы. В том числе и моему дедушке.

А как у нас? Я, что ли расстреливал, ссылал, гноил? Нет. И не ты, и не он, и вообще те в званиях и при пенсиях, наградах и должностях даже. Так почему же из моего, твоего, нашего кармана. Если не почему, то хотя бы — за что? С нас-то? Гуманность, говоришь? Я понимаю, я сам добрый. Но почему все время, все проблемы за мой счет, а не за счет виновных?!

Возьмем тот же Чернобыль. По всем нам он шандарахнул. Все мы пьем, едим, дышим ими, радионуклидами этими. Все. Если кому-то в «чистой» зоне сразу не перепало, то сейчас активно делимся: вам мясца чуть-чуть грязноватого, вам — молочка, и вам, и вам. Всем. Не везло нам исстари: то война, то коммунизм, то Чернобыль. Народ такой мы невезучий. Но вот что беспокоит: согласно решению родного (тьфу-тьфу, чтоб не сглазить!) Верховного, отдельным гражданам, рисковавшим здоровьем и самой жизнью («ликвидаторы» называются) положено на поправку здоровья и вообще, дополнительно коечто: гречка, там, путевочка, проезд-отъезд и так далее. Ну и пусть, говоришь? Надо же, а то я сам не догадался бы! Конечно, пусть. Я — за. Но — из чьего кармана?

Если «там» было бы — знаешь из чьего? Нашли бы и «Атомпром», и «Горепроект» и всех, кого надо, с них бы высчитали, пострадавшим бы выплатили. Так надо, и так должно быть.

А что у нас: я, ты, он, она — каждый день божий жующие, пьющие, вдыхающие эти самые «микрорентгены», должны платить тем, кто их съел, выпил, вдохнул больше нас. За что, братцы?! Как это с международным правом согласуется, когда пострадавший и страдающий платит другим страдающим и пострадавшим за то, что они пострадали? В том числе и тем, которые повинны в том, что меня, тебя, ее, его «опылили».

Так мало того — на горе нам этих самых «ликвидаторов» развелось больше, чем нас самих. Сам не проверял — народ говорит: поехал такой-то начальник в «зону», провел там два часа на совещании, час за ухой — получил удостоверение и все. к нему прилагающееся. Он уже «ликвидатор!» Съездил какой-то хор, спел песенку бедным «ликвидаторам» — все члены хора и иже с ними — тоже «ликвидаторы». И мно-о-го таких «лжеликвидаторов» развелось, говорят...

Я чё хочу-то: нет, не отменять ничего, тем настоящим, кто ликвидиро-вал. Надо, пусть даже за мой счет, хотя и неприятно, и незаконно и несправедливо как-то. А вот списочки этих ликвидаторов-то — да через газету-то пропечатать. Мыслю — многие «лжеликвидаторы» сдадут свои «корочки», потому что стыдно станет, ведь народ-то кругом знает, кто как «ликвидировал». Да и прокурору бы надо поинтересоваться, кто, кому, как и за что выдал «ликвидаторские» права на льготы. И вообще, не выдать ли их и мне, и тебе, и ей, и ему. Ведь мы через свои организмы-то выводим ее, заразу эту. Кто в канализацию пока, кто — в землю, на два метра. Чем же мы хуже. Или, по крайней мере — почему за наш счет?!

Я, конечно, деревенщина, много чего не разумею. Иногда газету прочитаешь, смотришь — вроде так должно быть. А на деле не так, а через «господ» получается. Может так и надо. Я вот сказал — а вам судить, как надо. Но обидно мне: за что меня все кругом так обдирают. С моих-то «доходов»!

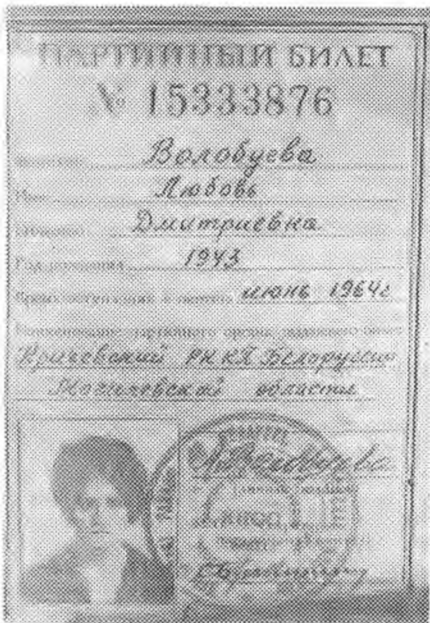
С уважением Язэп, провинциал.

ВОЎЧЫ СТАТАК

У 1982 годзе Любоў Валабуева была зволена з працы архівіста ў архіве. Непасрэдная прычына — вывесіла ўлёткі. Інваліда з дзяцінства, Валабуеву звольнілі свае ж сябры па партыі, камуністы. Як воўчы статак, свайго таварыша загналі ў псіхушку.

Да якога часу яна не будзе мець працы?!

В. БЫСАЎ. (г. Крычаў).

На здымку: партбілет.

Фота аўтара.

● *Вести из Глуска.*

Информационная блокада прорвана.

После длительного перерыва в витрине глусского кинотеатра «Орион» вновь появился информационный стенд комитета общественного самоуправления. Перерыв был вызван хищением стенда председателем Глусского поссовета В.И.Кудреевым и расследованием этой некрасивой истории. Районный суд поставил в ней точку, признав виновным В.И.Кудреева в хищении стенда и обязал его возместить нанесенный ущерб.

И вот после того, как была пресечена попытка расправиться с гласностью в Глуске, комитет общественного самоуправления вывесил стенд на прежнем месте.Теперь на нем появилась газета комитета под названием «Панорама». Ее начала выпускать редколлегия в составе 4-х человек под руководством А.В.Карaлени. В первом номере газеты — фоторепортаж о митинге на глусском стадионе, прошедшем 21 июня, информация об очередном заседании комитета, материалы о злоупотреблениях руководителей РОВД в использовании служебного автотранспорта, о суде над В.И.Кудреевым, публикации из газет «Республика», «На страже Октября», «Могилевские ведомости» о комитете общественного самоуправления, объявления об организации инициативной группы по проведению районного референдума, о доверии районному Совету народных депутатов и районной Раде БНФ.

Комитет общественного самоуправления планирует регулярно рассказывать о работе в своей газете, тем более, что районная газета «Родина» во главе с редактором Т.А.Матусевич по-прежнему отклоняет большинство материалов комитета.

И.КИРИН.

Помощь пострадавшим

По просьбе глусского комитета общественного самоуправления могилевский комитет БНФ «Дети Чернобыля» выделил гуманитарную помощь для жителей деревень Калюга и Сельцы, пострадавших от пожара 11 августа. Это детская обувь, а также одежда для детей и взрослых — пиджаки, брюки, платья, кофты, нижнее белье, одеяла и т.д., поступившая из Германии.

Комитет общественного самоуправления доставил выделенную гуманитарную помощь из Могилева в Глуск и затем развез ее пострадавшим семьям, расселившимся по всему району. Транспорт для ее доставки выделил глусский райисполком.

Среди получивших помощь — многодетная семья Пинчуков из Калюги, молодая семейная пара Потачиц из Сельцов, а также десятки пожилых людей, которых огненная стихия лишила всего нажитого имущества.

Палітычная карта горада Бабруйска

У СВОЙ ЧАС мапы (карты) былі пад вялікім сакрэтам, але гэта не магла існаваць нават у думках. Назва яе — палітычная карта горада. Тры-чатыры гады таму назад такая задача не складала цяжкасці пяцігадоваму дзіцяці. Дастаткова даць чырвоную фарбу і вывучыць тры-чатыры літары КПБ-КПСС, таксяк іх накрэмзаць, дзесьці ў баку намаляваць серп і молат — вось вам палітычная карта не толькі горада, але вобласці, рэспублікі, нават дзяржавы з былой назвай СССР. Імклівае развіццё падзей апошняга часу не маглі ўявіць астролагі, палітолагі, экстрасэнсы.

Знік адзіны магутны саюз, зніклі ў адной асобе розум, гонар, сумленне нашай эпохі. Утварыўся неабсяжны палітычны вакуум. Але свята месца пуста не бывае. У Беларусі сем палітычных партый, існуюць аддзяленні некаторых партый у нашым горадзе. Хачу выказаць свае меркаванні аб напрамках іх дзейнасці.

Аб'яднаная Дэмакратычная партыя Беларусі (АДПБ). Самая «старая» арганізацыя. Утварылася як апазіцыя КПСС. Ставіла мэты аналагічныя Дэмакратычнай партыі Расіі (старшыня М.Траўкін). Да дзяржаўнай незалежнасці ставілася невыразна: можа канфедэрацыя, а потым паглядзім. У апошні час перайшлі на ліберальныя пазіцыі. Некаторыя члены партыі зрабілі вартае жалю адкрыццё: існаванне беларускай рускамоўнай культуры. Выдавала мясцовая арганізацыя газету «Мнения и факты», дзе змяшчалі цікавыя матэрыялы з жыцця горада. У мітынгах амаль не ўдзельнічалі, лічылі, што «ситуация не созрела». Відаць, калі грамадзяне горада «созреют», то ўсе стануць прыхільнікамі АДПБ.

Навучаць нас аб'яднаныя дэмакраты жыць у рыначных адносінах. Навука вельмі простая: кідаюць у рыначную стыхію, хто выплывае — будзе плакаць разам з багатымі. Хто не выплыве — няхай вучыцца плаваць. Шкада, але гарадская газета «Бабруйскае жыццё» не змясціла ніводнай нататкі аб АДПБ.

Затое БНФ гарадская газета ўвагай не абыходзіла. Праўда, чамусьці рух адлюстроўвала толькі ў чорнай фарбе. У такой «гаме» няма нічога дзіўнага, фронт стаяў на антыкамуністычных пазіцыях.

БНФ з'яўляўся косткай у горле кіруючай наменклатуры. Нямалая заслуга прыхільнікаў фронта ў тым, што сённяшні мэр горада стаў дэпутатам гарсавета з трэцяй безальтэрнатыўнай спробы. Сябры гарадской арганізацыі пры правядзенні палітычных кампаній працуюць самаадана. Сёння гэтага мала, трэба ўдасканальваць арганізацыйную структуру. Неабходны прыход новых людзей, здольных весці больш гібкую палітыку.

Аб напрамках дзейнасці палітычных арганізацый можна меркаваць па назве. Беларуская Сацыял-Дэмакратычная Грамада (БСДГ). Нагадаю крыху гісторыі. Сацыялдэмакратыя наогул узнікла як рэакцыя рабочых на рынак з мэтай сацыяльнай абароны. Мае партыю і адпаведны гістарычны грунт — урада БНР амаль поўнасцю складаўся з беларускіх сацыялдэмакратаў. Гарадская філія мае арганізацыйную структуру, закладзены падмурак для стварэння добрай партыйнай арганізацыі.

Нацыянальна-Дэмакратычная партыя Беларусі. Нашаму розуму, затуманенаму культурай «национальной по форме, социалистической по содержанию» цяжка ўспрымаць назву партыі. Сябрам НДПБ можа быць любы грамадзянін, які ўсвядамляе сябе беларусам. Гарадская арганізацыя нешматлікая, моладзь, усебакова падрыхтаваная ў пытаннях мовы, гісторыі, культуры.

Поўнай процілегласцю па ўзросту сябрам НДПБ з'яўляецца старая-новая ПКБ. Гарадская арганізацыя налічвае адносна вялікую колькасць членаў. Наш горад непрацяглы час будзе запаведнікам камунізма, хоць ва ўсіх цывілізаваных краінах камуністы зніклі з палітычнай арэны.

У ПКБ не будзе света за кіруючым сталом. Не падтрымае дырэктарскі і прадпрымальніцкі корпус. Апошняму няма часу хадзіць на партыйны дыван, прытрымлівацца генеральнай лініі, плаціць асабісты партыйны падатак. Камуністы Беларусі спяваюць старыя песні, засталося ім праспяваць яшчэ адну — лебядзіную. У размове з членам партыі камуністаў я параўнаў іх з мамантамі, якія існуюць у спрыяльным клімаце хлусні, палітыканства, таннага папулізма.

Не прыгадаў яшчэ адну партыю, але па сваёй сутнасці яна антыканстытуцыйная. Мяркуючы па выступленню ў газеце «Бабруйскае жыццё» прыхільніка ВКПБ (Усесаюзная Камуністычная партыя бальшавікоў) А.Крывіцкага мае справу з камуністамі-фундаменталістамі. ВКПБ прынесла незлічоныя пакуты ўсім народам. Спадзяюся, што свядомасць і розум людзей не атруціць трупны яд бальшавізма.

Чытачам газеты намаляваў як мог палітычную карту горада. Расфарбаваць яе не складана. АДПБ, БНФ, БСДГ, НДПБ колер бела-чырвона-белы, у сацыял-дэмакратаў — пасярэдзіне ружа. Аб'яднаныя дэмакраты дзе-нідзе адчуваюць настальгію па колеру расійскага сцяга. ПКБ мае чырвоны колер, а вось згаданая ВКПБ мае карычневатыя цені.

М. ВЯРЫНСКІ,
старшыня гарадской арганізацыі БСДГ.

Газета в газете

Сельские новости

Чериковский район

КОРОТКИЕ ВЕСТОЧКИ

11 сентября состоялось заседание Сойма БНФ. На нём были подведены итоги предварительных переговоров о привлечении наблюдателей к контролю за соблюдением прав человека в ситуации вокруг референдума в Республике Беларусь. Американские и западноевропейские демократические круги высказались за такую помощь молодой демократии Беларуси.

***

По поручению премьера Республики Беларусь в Совете Министров образована специальная рабочая группа по проверке фактов злоупотребления служебным положением должностных лиц и по вопросам борьбы с организованной преступностью. Наконец-то!

***

Радио Беларуси сообщило, что с 16 сентября стоимость одного киловатта электроэнергии для организаций будет стоить 15 руб, а для населения в 5 раз дешевле, т.е. 3 рубля. Будем в темноте.

***

Ученикам Брестской школы № 14 теперь легко получить «пятёрку». Стоит им без причины опоздать на урок — в кассу школы родители обязаны внести 5 руб. Прогул стоит 15 рублей. Может и станем богаче.

***

На отвратительную работу АТС д.Веремейки, по словам зам.начальника Чериковского узла связи Осмоловской Н., повлияло то, что машина инженера находится в ремонте. И мучайтесь клиенты из-за неё.

***

Как объяснили нам, из-за отсутствия горючего отменены почти все дневные рейсы автобусов из Черикова в села района. В частности, в Веремейки теперь можно попасть рано утром, а вернуться назад в Чериков только поздно вечером. Правда, власть имущие такие вояжи могут совершать по нескольку раз в день на исполкомовских «козликах». Для них горючее всегда есть. А вот дети из близлежащих деревень теперь в школу и домой ходят пешочком. Забота.

***

Началась подписка на периодическую печать в Республике Беларусь. Пока в офисы «Союзпечати» течёт тоненькая струйка желающих подписаться на издания за такую непомерно высокую цену. И бойкая реклама не помогает.

***

Директор Могилёвского областного технoторгового центра «Гарант» Деменков прислал в Чериковскую телерадиомастерскую письмо с сообщением о том, что с 25 октября данная мастерская закрывается.

Где чериковлянам ремонтировать свои «ящики» директор не подсказал. Местные власти пока тоже не ломают головы об этом.

СНОВА РАЗДАЮТСЯ СОЛОВЬИНЫЕ ТРЕЛИ

Райисполком должен дать ответ инициативной группе о том, сколько подписей она собрала в поддержку идеи о проведении референдума в районе по вопросу о недоверии районному Совету народных депутатов. Для этого в райисполкоме была создана комиссия по проверке достоверности подписей. В нее вошли, по нашим данным (список членов комиссии опубликован не был) представители райисполкома и некоторые депутаты, т.е. одни противники референдума. Поэтому говорить о результатах проверки, которую проводили заинтересованные лица, можно только с недоверием. Тем более, что нами были обнаружены факты психологического давления на подписавшихся и даже обмана.

Представители комиссии ходили по городу и его окрестностям и вместо того, чтобы проверять достоверность подписей, правильность паспортных данных, говорили людям о том, что якобы члены инициативной группы обманули подписавшихся и собрали подписи не за проведение референдума, а за расформирование района. Некоторые члены райисполкомовской комиссии просто брали людей на испуг. Так, А. Шестопалов позвонил по телефону гражданке Р., человеку очень преклонного возраста, и прямо так спросил: «Вы что, против Советской власти подписались?»

А группа, возглавляемая Перминовым, придумала еще более надежный способ. Они взяли с собой для пущей важности председателя колхоза депутата Денисенко, который в это время должен был быть на работе и заниматься подготовкой к зиме, уборкой и т.д., и вместе с ним ходили (и не один день) по дворам колхозников из «Искры», выясняя достоверность подписей. Между тем, члены этой группы вводили подписавшихся в заблуждение, говоря, что подписались они за расформирование района. А те по простоте своей, а может, и из страха перед такими большими начальниками, которые веками не заглядывали в такие медвежьи углы, как д. Норки, д. Бельги, д. Городец и др., слыша такой оборот, стали дружно отказываться от своих подписей.

Председатель инициативной группы обратился с заявлением о неправомерности действий комиссии по проверке подписей в прокуратуру района. Надо помнить, что по Закону комиссия может проверить ДОСТОВЕРНОСТЬ подписей, а не заниматься обманом. Для этого есть в Законе другая статья, которая предусматривает привлечение к ответственности лиц, которые обманом или другими действиями противятся свободному волеизъявлению народа.

И еще одна маленькая деталь. Входя в каждый дом, члены исполкома (комиссии по проверке подписей) проявили недюжинные способности в добром отношении к людям. Они оказывается, умеют улыбаться и спрашивать людей о том, в чем они нуждаются, кто их обидел,и в чем хотят помощи от Совета и исполкома. Странно только, что до сих пор у них не было ни времени, ни желания на выяснение этого

И где ж вы были раньше, такие добренькие?!

Н. ЦАРЬКОВ,
член инициат. группы.

Под лежачий камень вода не течет

СЕГОДНЯ много говорят: «А что даст референдум в районе? Что от этого изменится? Придут другие, а все будет так же. Хватали одни, теперь будут другие». Разговоров много. И чем ближе к своему завершению вопрос о референдуме, тем их больше. Этим вопросом интересуются корреспонденты областных и республиканских газет, радио и телевидения, а недавно с председателем инициативной группы разговаривал и корреспондент радио «Свободная Европа». Повод этим разговорам дала работа комиссии по проверке достоверности подписей, которая занимается не проверкой, а агитацией, замешанной на обмане. Интерес, как видим, большой. И всех интересует один — единственный вопрос: ТАК ЧТО ЖЕ ДАСТ РЕФЕРЕНДУМ?

Вопрос этот не так прост, как он кажется на первый взгляд. Чтобы на него ответить, надо вспомнить сначала, а чего мы все ждали от той власти, которую избрали два года тому назад. Мы все ожидали, что в Совет придут новые люди, деятельность их будет направлена на улучшение жизни чериковлян, что это будут депутаты, интересующиеся нуждами каждого из нас, защищающие наши интересы, что у власти будут прогрессивные взгляды, что теперь будут внедряться новые формы производственных отношений, а работа Совета и исполкома наконец-то станет более профессиональной.

Этого не получилось. Верхушка власти перешла из кабинетов бывшего РК КПБ и оттуда эти бывшие партократы, новоявленные «демократы», принесли свои рутинные методы управления. Они снова окружили себя помощниками по принципу преданности телу, а не делу, не по принципу профессионализма. А из этого вытекает и результат их деятельности: ничего не изменилось. Мало того, беззубость, беспринципность, узость интересов депутатского корпуса развязали руки исполнительской власти, которая, по сути, и стала управлять районом. В такой ситуации ничего и не могло измениться.

Можно ли реформировать сегодня власть в районе, не прибегая к референдуму? Члены инициативной группы долго думали над этим. Пытались мы и говорить с председателем райсовета Князивым А.И. Мы рассказали ему о тех негативных явлениях, которые мешают жить людям, наносят ущерб району. На это глава района разводил руками и говорил: «Что же я один могу сделать?» Таким образом, он сам расписывался в своей беспомощности, в неумении управлять районом. А может быть, поэтому он и ушел в отпуск в самое горячее время уборочной страды, а теперь, когда надо готовить район к зиме, он снова покинул район, кажется, на курсы менеджеров укатил. Кому же реформировать районный Совет? Просто некому.

Выход из этого положения предоставил Закон Республики Беларусь «О народном голосовании (референдуме)». Других путей нет.

Но людей снова смущает вопрос о том, что придут новые депутаты и начнут «хапать», как и эти, что ничего не изменится. Хочется таким пессимистам сказать, что под лежачий камень вода не течёт. И не изменится ничего тогда, когда никто ничего делать не будет.

Ведь референдум даёт право самим людям, народу сказать своё «нет», кто уже замарал себя, и избрать тех, кому он доверяет. В случае успеха референдума народ увидит, что власть не у кучки людей, а у него, его величества народа, что это он наделяет властью депутатов, но он же их и лишает её, если те не выполняют своих предвыборных обещаний. А будут ли «хапать» новые депутаты тоже зависит от нас с вами: кого изберём, тот и будет у власти. Так и надо выдвигать в Совет тех, кто не может «хапать», новые депутаты тоже зависит от нас с вами кого изберем, тот и будет у власти.

А те, кого мы изберём будут помнить о своих предшественниках, так бесславно ушедших в отставку, оторвались от народа, перестали думать о нём и защищать только свои личные интересы.

Именно этого и боятся сегодняшние депутаты-консерваторы. Они боятся своего народа, его воли, его силы. Они и их приспешники пытаются людей ввести в заблуждение выдумками о расформировании района или еще какими-то сказками о недовольстве и личных обидах членов инициативной группы. Ведь власть их всегда держалась на страхе народа перед руководством, перед начальником. Страх — это главное завоевание коммунистической тоталитарной системы. Сегодня им страшно самим потерять эту власть.

Поэтому простые труженики, интеллигенция, колхозники должны сегодня объединиться в своей борьбе, сбросить с себя иго страха и смелее быть, принимая решение на референдуме о недоверии нынешним депутатам Чериковского районного Совета. Пусть они не думают, что незаменимы. На них свет клином не сошёлся.

С.ПОНИЗОВЦЕВ,
член инициативной группы.

Депутаты о референдуме в районе

Разговаривая с депутатами районного Совета о референдуме в районе, мы услышали их мнение об этом важном событии.

В.Ф.ЛУКАШЕНКО, председатель Веремейского сельсовета:

Районный Совет работает непрофессионально, защищает интересы узкого круга людей из эшелонов власти. Внести что-то новое он не способен. Я за референдум потому, что сам Совет вряд ли себя распустит, а своей беззубостью он способствует тому, что районом руководит исполком, в котором большая часть работников крайне непорядочные люди.

В.С.МАКСИМЕНКО, председатель Чериковского районного комитета коммунистов Беларуси:

Да, я однозначно за референдум. Ведь в Совете собрались далеко не те люди, которые могли бы называться настоящими коммунистами.

А.И.ШАВЫРИН, директор «Сельхозхимии»:

Наш районный Совет консервативен. Мало того, что он не внедряет что-то новое и полезное для района, он тормозит всякую хорошую идею. Совет не отвечает ни интересам народа, ни требованиям времени.

С.С.ПОНИЗОВЦЕВ, депутат городского Совета (г.Чериков):

Что могут сделать бывшие работники партийного аппарата, которые преуспевали на своём поприще только за счёт командных методов управления. Они уже привыкли командовать, быть властелинами положения. Отвыкнуть за два года от этих унижающих методов они так и не смогли. До сих пор в ходу устрашение, запугивание, увольнения неугодных. Кардинальных мер по улучшению жизни в районе Совет не принимает. Да и не способен на это, потому что далёк от простого человека, труженика.

ЛИПОВАЯ РУБРИКА РАЙОНКИ.

В редакции газеты «Заклік Ільіча» с недавних пор появилась новая рубрика: «Референдум: за и против». В этой рубрике уже появилось 4 заметки о референдуме. И все из серии «против». Что же, никто не присылал своих заметок «за»? Оказывается,были и такие.

В начале сентября председатель инициативной группы С.Е.Крашкин предложил свою статью. Редактор «Закліка» И.Сулимов статью взял, но вот уж и октябрь стучится в окно, а статья С.Е.Крашкина так и не появилась. Вместо этого редактор районки занимается перепечаткой из других газет, причём читаемых и без этого жителями нашего района.

14 сентября я позвонил И.Сулимову и предложил свою статью-опровержение материалов М.Древило, напечатанных 26 августа. Что-либо конкретного по поводу публикации моей статьи редактор не сказал. А такая неопределённость, явное нежелание помещать материалы в так необходимой рубрике, в формировании свободного волеизъявления каждого потенциального избирателя не позволила мне отослать мои размышления.

Выходит, что рубрика-то в газете липовая.

Учредитель и редактор газеты «Сельские новости» В.И. Старовойтов
АДРЕС: 213550 д.Веремейки, Чериковского р-на, Могилевской обл. Телефон 2-41-72.

Рэлігійнае жыццё: *Пратэстанцтва*

Люди с Богом

Беседа с пастором церкви «Вифания» евангельских христиан-баптистов Дмитрием Марковичем Бродовым.

— Дмитрий Маркович, расскажите, как возникла ваша церковь!

— До перестройки мы не могли открыто говорить о Христе, о Евангелии. Не могли даже открывать форточки в молитвенных зданиях: это было запрещено. Когда в 89-м году появилась такая возможность, мы стали собираться на площади, на улицах города. Потом начали выезжать в районы, посещали деревни. И люди проявляли интерес. Информация о нашем служении ранее была искажена, считалось, что мы мракобесы, людей приносим в жертву. А тут люди увидели, что мы обыкновенные люди, которые призывают к добру, к миру, к единству. Так и образовалась наша группа, выделилась из той церкви, где она находилась. (Это была церковь на Гребеневе, евангельских христиан-баптистов). Остальная часть верующих присматривалась; а вдруг это сорвется, как-то повлияет на будущее. У нас было 18 человек.

Мы получили разрешение Габрусева подыскать себе какое-нибудь здание. И вот на этом остановились. Оно было разорено, а у нас в то время было три тысячи рублей денег всего. До пяти часов вечера работали на основной работе, а после приходили сюда и работали до 11-ти, до 12-ти. За свои деньги, в свое время. Некоторые кооперативы оказывали помощь. Выделила средства нам миссия Табея, которая находится в ФРГ. Некоторые неверующие, видя, как мы работаем, тоже приходили нам помогать. Выделяли средства нам завод «Строммашина», обувная фабрика, «Химволокно»... За год сделали это здание и начали проводить служения. Сейчас у нас уже где-то 150 человек. Только в этом году 42 человека приняли крещение.

После того, как нам отдали этот дом, мы зарегистрировались. Отдельно зарегистрирован филиал миссии Табея. Его оффис находится в районе з-да Кирова. Это наши члены. Миссия получает товар и распределяет его по церквям области и Беларуси. Он идет многодетным семьям, всем, кто нуждается.

— Расскажите подробнее о вашей нынешней деятельности!

— У нас есть воскресная школа. В ней занималось в прошлом году около двухсот детей. Сейчас немного меньше. Люди думали, что через церковь будет идти оздоровление детей, вывоз их за границу. Один раз мы вывезли детей в Польшу, а в этом году такой возможности мы не имеем. Тем не менее, в воскресной школе у нас два класса, где занимается около ста детей. В этом году объединение «Химволокно» бесплатно помогло нам сделать ремонт.

По приглашению заведующего отделом травматологии городской больницы наши верующие там постоянно работают. Приходят по воскресеньям, беседуют с людьми, раздают духовную литературу. Недавно наш хор

проводил служение в доме престарелых. К сожалению, в будние дни мы все работаем, а в воскресенье проводим служение у себя в церкви и доехать за город, где находится этот дом, нам сложно, т.к. транспорта у нас нет. Но мы молимся, чтобы Бог дал нам возможность и транспорт приобрести, чтобы посещать дома престарелых в Салтановке и по Чаусскому шоссе: многие люди там нуждаются во внимании, в духовной помощи.

— Дмитрий Маркович, активнее ли сейчас люди идут в церковь, чем раньше!

— Мягчают сердца людей, меняются их взгляды. Атеистическая пропаганда вылила много грязи на нашу конфессию, приписывала нам неблаговидные дела. Сейчас люди меняют свое отношение к церкви. По радио, по телевидению, в газетах появляются материалы духовного содержания. И люди пробуждаются от спячки. Я уже говорил, что в этом году приняло крещение 42 человека. В прошлом мы принимали где-то семь человек в год.

— Для того, чтобы стать членом вашей церкви, имеет ли значение национальность!

— Национальные границы не имеют никакой силы. Бог говорит: «Живите в мире со всеми людьми». Это наша идеология. Даже тем, кто не верует, мы отдаем все силы и внимание, чтобы были мир и сотрудничество. Путь Евангелия — это любовь, радость, долготерпение, кротость, смирение.

— Какие еще организации евангельских христиан-баптистов имеются в Могилеве!

— Кроме нашей, это еще церковь на Гребеневе, о которой я уже упоминал. Она существует с 1947-го года. Там насчитывается более двухсот человек. Есть еще наша конфессия на ул. Седова. Это люди, которые не приняли регистрации.

— В чем причина!

— До 1961-го года все церкви объединял Всесоюзный совет евангельских христиан-баптистов. А затем вышло письмо, которое было написано под давлением совета по делам религии. Задача была-засеять церковь плевелами, скомпрометировать, подорвать авторитет церкви. В частности, разрешались смешанные браки. Мы же, как правило, благословляем только те браки, в которые вступают верующие люди: иначе, у членов семьи появляются разные интересы, семьи терпят неудобства, такие браки непрочны.

После этого письма многие, не приняв его, вышли из состава совета, образовали свой центр, так называемый Совет церквей. До перестройки они проводили свои собрания по квартирам, держали свои богослужения в тайне: их преследовали (даже в уголовном порядке), штрафовали. В настоящее время у них есть молитвенный дом, но они не регистрировались.

Всего наша конфессия в Могилеве насчитывает 400-500 членов.

— Кроме вашей конфессии какие еще есть в нашем городе!

— Есть еще христианское направление — «пятидесятники».

— Откуда такое название!

На пятидесятый день от Пасхи на землю сошел дух святой для управления церковью. Это так называемый праздник Пятидесятницы... «Пятидесятников» в Могилеве тоже несколько церквей — в Боровке, на Ленинской, на з-де Кирова. Еще есть адвентисты «седьмого дня».

— Каковы сейчас взаимодействия между различными конфессиями!

— Взаимоотношения между различными конфессиями нарушились, к сожалению. Пятидесятники сейчас вышли из Союза, образовали свой. Наша церковь тоже не принадлежит к всесоюзной, она автономная церковь. У нас нет центра. Мы сейчас пытаемся его создать.

— Дмитрий Маркович, кто вы по профессии, ведь насколько я понимаю, пастор церкви — это не специальность!

— Я работаю машинистом экскаватора на швейной фабрике.

— Спасибо Вам, за беседу. Всего хорошего!

Беседовали: А. ЛИТИН, Ю. РОМАНОВ.

НА СНИМКАХ: Воскресная проповедь.

Фото А. ЛИТИНА.

Рэфармацыя працягваецца

А.Дз'ячэнка

(Працяг. Пачатак у № 17)

Але неўзабаве адзіная царква падзялілась на дзве: «Светавое Упраўленне Цэрквы Бога» (Нью-Йорк) і «Цэрква Божага Прароцтва» у Кліўлендзе. Сягоння «Цэрква Бога» мае сусветна вядомы каледж ЛІ і налічвае ва ўсім свеце і 479590 паслядоўнікаў.

У 1914 годзе ў Хот Спрынгсе (штат Арканзас) была заснавана іншая, адна з найбуйнейшых сярод арганізацый пяцідзесятнікаў цэрква якая была названа «Асамблеяй Бога». З 1918 г. цэнтр знаходзіцца у Спрынгфілдзе (штат Місуры). Спачатку кіраваў «Асамблеяй Бога» Е.Н. Беландом, вядомы ў ЗША прапаведнік, цяпер Томас Цымерман (з 1967 па 1986 г.г.) У 1984 г. гэты рух налічваў 2 036 453 члена ды прыбавіць яшчэ 12 854 346 чалавек, якія працуюць на 115 місіянерскіх палях.

Акрамя гэтых дзвюх старэйшых цэркваў пяцідзесятнікаў у ЗША існуюць яшчэ і шмат іншых. Мы толькі пералічым некаторыя з іх. «Аб'яднаная пяцідзесятніцкая Цэрква», заснавана ў 1945 г., духоўны цэнтр знаходзіўся ў Сэнт-льюісе (штат Місуры); «Пяцідзесятніцкая Цэрква Бога ў Амерыке», «Пяцідзесятніцкая Святая Цэрква», «Галгофская Пяцідзесятніцкая Цэрква»; цэрква для чорнаскурых — «Апостальская Барацьба Святой Цэрквы Бога» на чале з епіскапам В.І. Філіпсам і інш. У кастрычніку 1948 г. адбылося аб'яднанне розных плыняў пяцідзесятніцтва ў «Пяцідзесятніцкую Грамаду Паўночнай Амерыкі».

Трэба адзначыць тое, што рух пяцідзесятнікаў неаднастайны; ён мае свае асаблівасці як у краінах Захаду, так і ў былым Радзянскім Саюзе. Аб тым, як і калі з'явілісь першыя прапаведнікі пяцідзесятніцтва ў Царскай Расеі, а потым і ў Беларусі, мы пагаворым больш падрабязна. У Расейскую імперыю сучаснае пяцідзесятства пранікла трымя шляхамі — Паўночным, Паўднёвым і Заходным. На Поўначы, у Фінляндыі, якая ў той час уваходзіла ў склад Расеі, першыя прапаведнікі гэтай хрысціянскай плыні з'явілісь ужо ў 1911 годзе. Гэта былі амерыканскія місіянеры Сміт і Уршан. У Выбаргу і Хельсінкі былі створаны невялікія па колькасці групы веруючых. Там жа прынялі новае вучэнне і прапаведнікі з цэрквы евангельскіх хрысціян А.І.Іваноў, М.П.Смародзін, дзе ў 1913 г. стварылі новую грамаду пяцідзесятнікаў. Паступова яны распаўсюджвалі вучэнне ў Расеі (Вяцкай, Наўгародскай, Маскоўскай губернях) і на Беларусі (на Віцебшчыне і Магілёўшчыне) Місіянеры з Цэрквы «Евангельскіх Хрысціян у Духе Апостальскім» (ЕХДА — такую назву атрымала паўночная галіна славянскага пяцідзесятніцтва, якую ўзначалілі Іваноў і Смародзін) дабралісь аж да Закаўказья, дзе былі створаны новыя філіялы цэрквы, а 27 кастрычніка 1914 года Іваноў і Смародзін ужо прапаведвалі ў Тыфлісе

У выніку грамадзянскай вайны сам М.П.Смародзін апынуўся ў Польшчы. Там да 30-х г.г. было створана некалькі новых цэркваў. У 1935 г. памёр былы кіраўнік цэрквы А.І.Іваноў, і Смародзін узначаліў з гэтага часу ЭХДА. Частка веруючых у 1947 г. аб'ядналася з Саюзам ЕХБ, другая палова ЭХДА засталася у падполлі. Як і большасць хрысціян у той час, М.П. Смародзін быў асуджаны Радзянскай Уладай і памёр у Мардоўскім канцлагеры ў 1953 г. Характэрнай рысай гэтай пяцідзесятніцкай плыні быў унітарызм (адмаўленне існавання Св.Тройцы). У сучаснай Беларусі групы пяцідзесятнікаў-смародзінцаў існуюць на Віцебшчыне, у Воршы, на поўначы Міншчыны і колькасць іх невялікая. У Магілёве паслядоўнікаў гэтага напрамку не існуе.

На Захадзе Украіны у 1919 годзе пачалі прапаведаваць Евангелле ўраджэнцы вёскі Быкаўцы П.А.Ільчук (1881-1956) і Т.С.Нагорны (1879-1962), якія з 1911 па 1919 г.г. знаходзіліся ў ЗША, там паверылі ў Бога і прынялі хрышчэнне ў цэркве пяцідзесятнікаў. Вярнуўшысь на Радзіму, гэтыя людзі прынялісь распаўсюджваць новае вучэнне сярод землякоў.

У траўні 1921 г. у м.Крэмянцэ пачаў прапаведаваць Язеп Чэрскі, прыехаўшы сюды па загаду І.Герыса. Праз два гады (1923) тут была арганізавана цэрква, пастырам якой ён стаў, і ўжо 1-6 траўня 1924 г. у тым жа Крэмянцэ пад кіраўніцтвам Герыса прайшоў 1-ы кангрэс вернікаў. У лютым 1928 г. адбыўся ІІ кангрэс, на якім быў створаны Саюз Цэркваў Пяцідзесятнікаў. Зноў старшынёй стаў І.Герыс.

Прыблізна ў той жа год пры амерыканскай «Асамблеі Бога» была заснавана Усходне-Еўрапейская місія са штаб-кватэрай у польскім Данцыге. Прэзідэнт гэтай місіі Свансан і ягоныя паплечнікі А.Берхгольц і Г.Шмід дамовіліся з і Герысам аб аб'яднанні і ў хуткім часе на Валыні збіраецца IV аб'яднаны кангрэс прадстаўнікоў славянскіх і нямецкіх цэркваў. Гэта адбылося ў траўні 1929 г. Старшынёй кангрэсу быў пастар Чолніцкай цэрквы І.Зуб-Залатароў. Тут, на Валынскім сходзе пяцідзесятнікаў афіцыйна быў утвораны Саюз Хрысціян Веры Эвангельскай (ХВЭ), выбрана кіраўніцтва саюза і зацверджаны ягоны статут. У якасці старшыні саюза — Х.В.Э. (1933 г. Лодзь, Польш- На VII кангрэсе пяцідзесятнікаў — Х.В.Э. (1933 г. Лодзь, ольшча) прысутнічалі дэлегаты ўжо ад 21 500 веруючых. У гэты саюз уваходзіла і частка беларускіх пяцідзесятніцкіх цэркваў з Палесся. Так, у Пінскім раёне налічвалася каля 4 тысяч вернікаў, падтрымліваючых лінію Х.В.Э. Трэба падкрэсліць тое, што ў гэтыя часы (з 1920 па 1939 г.г.) Заходняя Беларусь і Украіна належалі да панскай Польшчы, краіны класічнага каталіцызму, але ж якіх-небудзь вялікіх пераследванняў веруючых тут не было, чаго нельга сказаць пра Радзянскую Беларусь і Радзянскую Украіну, дзе ў дзяржаўным масштабе быў разгорнуты наступ на вернікаў усіх існуючых канфесій. Калі ў 1929 г. да ўлады прыйшоў Сталін, і па усёй Радзянскай Краіне пачалося закрыццё хрысціянскіх цэркваў, малітоўных дамоў, часопісаў і інш., у Заходняй Украіне пачаў выдавацца часопіс «Прымірыцель» на расейскай мове, рэдактарам якога быў Г.Шмід. З 1935 па 1939 г.г. друкаваўся іншы часопіс — «Будаўнік Цэрквы Бога» на ўкраінскай мове. Таксама выдаваліся розныя зборнікі хрысціянскіх песняў, іншая рэлігійная літаратура.

(Працяг будзе)

КУЛЬТУРА КУЛЬТУРА

«БЕЗ МЕРЫ—НЯМА ВЕРЫ» ці «Фальклор» нашых бацькоў

НЕЯК на ўскраіне Магілёва ў чаканні аўтобуса я заўважыў побач з прыпынкам утаптаную ў бруд шыльдачку, на якой можна было разабраць глыбокадумны надпіс «С лыжами дружить — верно Родине служить!»

Можна толькі здагадвацца, як у такое месца трапілі астанкі-рэшткі творчасці армейскіх палітмудрацоў. Падумалася ж іншае: пэўна, гэтае трызненне (па-руску — бред) яны ў свой час не без поспеху выдавалі і за творчасць нашых доблесных воінаў. Бо аналагічных, разумней ці дурней, псеўдафальклорных сентэнцый багата бачыў у час тэрміновай салдацкай службы. Ад «класічных» «Замаскируй объект, солдат, — в руках шпиона аппарат» і «В своем письме, смотри, случайно не разболтай военной тайны» да шматлікіх казанняў на рыфму «дружить-служить» тыпу «Кто с боевым мастерством дружит, тот Родине верно служит».

Такой жа «творчасцю-вытворчасцю» доўгі час займаліся і савецкія псеўданавукоўцы, якія запісвалі ў выглядзе фальклору спісаныя з непісьменных лозунгаў ці дакладаў ды літмантажоў фразы, што прыпісваліся народу. А потым і выдаваліся ў «навуковых» працах і зборніках да самага нядаўняга часу.

Адзін такі зборнік «Беларускія прыказкі, прымаўкі і загадкі» узору 1974 г. побач з сапраўднымі шэдэўрамі народнай думкі ўключае і даволі цікавы ў сваім сэнсе раздзел «Пасля-кастрычніцкія прыказкі і прымаўкі». Большасць з іх сапраўды адлюстроўвае творчасць народа («З благой травы і сена дрэнна», «Лянок не любіць лянот», «Лепей сена ахапак, чым саломы воз» і г.д.), але большасць так і нагадвае газетныя агіткі ды выдумкі партыйных гора-прапагандыстаў («Збіраешся сеяць — рыхтуй глебу», «Навука перамагае прыроду», і інш.). А некаторыя проста бессаромна ўкрадзены ў іншых аўтараў, напрыклад, «Жыць стала лепей, жыць стала весялей» (І.Сталін, стар. 288).

Ну, крытыкаваць можна доўга, але на свае вочы ўбачыць лепш. Пазнаёмцеся з некаторымі ўзорамі т.зв, народнай творчасці з прыгаданага зборніка, многія з якіх варта сёння змяшчаць у іншых кнігах нашага горкага гумару, які, па вызначэнні М.Жванецкага, «увы, лучший в мире». У загалоўку выкарыстана адна з прымавак згаданага раздзела.

Хочаш пры камунізме жыць — трэба з працаю дружыць.

Варашылаў Клім — пагроза ворагам усім.

Быў парадак панскі — стаў рабоча-сялянскі.

Далі драла белыя, як пачулі Леніна.

Даў Будзённы нам шашку — бараніць Радзіму нашу.

Дзякуй партыі, што мы людзі вартыя.

Для Савецкай улады мы ўсё аддаць рады.

Да шчасця і свабоды вядзе партыя народы.

Ленін ведаў на сто гадоў наперад.

Каб не Ленін ды партыя, былі б нічога мы не вартыя.

Ленін — геній дваццатага века: з раба стварыў чалавека.

Няма на свеце сілы, каб Савецкі Саюз скарыла.

Пад сцягам ленінізму свет ідзе да камунізму.

Партыі слова — усіх поспехаў аснова.

Прыйшлі чырвоныя — сталі мы вясёлыя.

Нам не страшна ў бядзе, бо нас партыя вядзе.

Савецкія народы з роднай партыяй заўсёды.

Весела сталі жыць, як пачалі ў калгасе рабіць.

Без працадзён не спячэш пірагоў.

Калгас — багацце для нас.

Кулак баіцца калгаса, як чорт крыжа.

Можам бога навучыць, як хлеб расціць.

Мы і без бога ўстроілі, што ўраджай патроілі.

Мы калгасным ураджаем усіх ворагаў пужаем.

Не хочаш быць пасьледнім у нас — вывучай працівагаз.

Не спадзявайся на бога: будзе ад калгаса дапамога.

Няма тых цяжкасцей, якія не асілілі б бальшавікі.

Поп і дзяк адно думаюць, што і кулак.

Раней жыла — зрэб'е насіла, а як пайшла ў калгас — адзелася ў шоўк і атлас.

Праз рэлігійны дурман поп набівае сабе карман.

Слаўна хата не вуглямі, а працаднямі.

У калгасе жыць — шчаслівым быць.

У калгасе працаваць — гора і бяды не знаць.

У калгас прыйшоў — шчасце знайшоў.

Талент у творчай працы нараджаецца.

Як не даражыць жыццём, калі да камунізма ідзём.

Ленінскае слова — усяму аснова.

Ленінскі запавет абляцеў увесь свет.

Нас Ленін вучыў, каб народ шчаслівым жыў.

З кожным годам мы расцём, бо за партыяй ідзём.

З дарогі ніхто не саб'е, калі партыя ўперад вядзе.

У Піцеры заварылася — усё жыццё змянілася.

Сонца грэе найцяплейшае — слова партыі наймудрэйшае.

М.НОЖНІКАЎ.

БЕЛОРУССКИЙ РОК или Рок из Беларуси

ЕЩЕ НЕДАВНО знакомые журналисты спрашивали при встрече: «Что у вас там, в Беларуси, кроме «Песняров» и «Верасов»?! Явления под названием «белорусский рок» на карте одной шестой части света просто не существовало. Нынче, пожалуй, можно сказать, что такая вещь существует. И хотя громкими именами похвастаться пока вряд ли можно, но за прошедшее десятилетие действительно многое изменилось. Время подбить кое-какие бабки.

БЕЛОРУССКОЯЗЫЧНЫЕ ГРУППЫ.

Именно они — «МРОЯ» и «БОНДА» — были первыми, кто не только запел на родном языке, но и стал записывать альбомы, дошедшие до широкой публики, кто стал популярен (и довольно широко) у наших слушателей. Они, хоть и не снискали лавров на бывшей всесоюзной арене, тем не менее породили целую волну групп, совместивших белорусский язык с традициями рок-н-рола. Сейчас на дворе год 1992-й. А лица на белорусскоязычной сцене все те же. Увы. Все те же матерые ветеранистые «мроевцы», правда, изрядно подрастерявшие молодецкий задор и напор, и далеко не так привлекательны, как это было пять и даже три года назад.

Группе «БОНДА», казалось бы, повезло меньше: нет такого названия на рок-карте Беларуси! И тем не менее, существует группа «УЛИСС», снискавшая определенную популярность не только в своей республике и странах СНГ, но и в Польше, и в Германии. В этом случае не лишним будет вспомнить, что «УЛИСС» — не что иное, как создание двух гитаристов «БОНДЫ», а одно время там же играл и барабанщик. Группа «КРАМА» — проект вокалиста и экс-«бондаря» Ворошкевича, худо-бедно эксплуатирующий старые бондовские идеи. Кто еще? Еще группа из Полоцка «МЯСЦОВЫ ЧАС», вдохновившаяся в свое время идеями «МРОИ», обещая стать самой яркой белорусскоязычной группой. Только вот что-то в последние пару лет никакого прогресса не видать. Вот, пожалуй, и все о заслугах. И вообще, верными белорусскому языку остаются в настоящий момент (кроме вышеназванных групп) только еще несколько полоцких (город, ставший столицей белорусскоязычного рока). Но и они — очень невысокого уровня и просто бледны как в музыкальном, так и в текстовом отношении. Это может не признать только человек, который серьезно болен болезнью под названием «снобизм». Минская земля уже давно отбросила белорусскую идею в рок-н-роле, и все чаще появляются группы, поющие на в разной степени плохом английском языке, настаивая на том, что это в традициях рок-н-ролла. Хотя, на мой взгляд, традициям-то, как раз, больше соответствует пение на родном языке. И не вина Джона Леннона или, к примеру, Фредди Меркьюри (можно назвать любые фамилии), что их родина — англоязычная!

О других городах в этом отношении, речь вообще не идет. Так что, пожалуй, необходимо признать — или признаться самим себе?! — что белорусскоязычная рок-сцена республики испытывает сейчас серьезный кризис. И просвета пока не видно.

СТОЛИЦА.

Наконец-то Минск, как ему и положено по статусу, проснулся и неторопливо превращается еще и в рок-столицу. Может быть потому, что только здесь еще и видно какое-то шевеление в рок-жизни. Время от времени (хотя и нечасто), но регулярно проходят какие-то фестивали и концерты, появляются новые интересные группы. Да и, по всей видимости, минчане лучше осведомлены о том, что происходит на мировой рок-сцене (в последние пять-семь лет). В отличие от периферии, которая предпочитает довольствоваться рок-классикой. Или «хеви», на худой конец. А кроме того, в Минске получше с аппаратурой, с инструментами (в среднем). Да и просто культурный слой потолще,и народу побольше Исходя из всего вышесказанного, я думаю неудивительно, что за последнее время появился целый ряд интересных команд: «ОБЩЕСТВО МЕРТВЫХ ПОЭТОВ», «ШАБАШ», «НЕЙРО ДЮБЕЛЬ», «ЛЯПИС ТРУБЕЦКОЙ», «КНЯЗЬ МЫШКИН», «ПАЛИВО», «БОБА ШЫШКИН», «ГРИН БРЭЙН»..., и другие. А главное — музыка стала интереснее и разнообразнее: и панк, и реги, и индастри, и «волна». Много групп, играющих традиционный рок-н-ролл, буги, твист. Правда, и в эту бочку хотелось бы добавить ложку дегтя. Большинство групп так и не ответили — себе! — на немаловажный, с моей точки зрения, вопрос: «Зачем они все это делают?» А без осознания самого себя, как «нечто», трудно рассчитывать на какой-то качественно новый уровень. Повторяется пресловутый «московский» вариант: гитары берут в руки не потому, что хотят что-то сказать, а для того, чтобы стать популярными в какой-нибудь «андорре». И это прискорбно.

ПЕРИФЕРИЯ

Конечно, несерьзно будет грести под одну гребенку. Есть только одна общая черта: рок-жизнь здесь едва теплится. Концерты и фестивали — дело редкое и прогарное. «Потребителей» — назовем их так — рок-н-ролла здесь — раз-два и обчелся. Да и из тех большинство предпочитает слушать западную музыку. И хотя, не смотря ни на что, иногда и тут возможны «откровения» (к примеру, «ЭДГАР ПО» из Гомеля или «МАМА ДАЛА БАНКУ» из Витебска), но это, скорее, исключение, чем правило. Правда, кроме общего есть и различия. Так Гродно сориентирован прежде всего на Польшу. Иногда создается ощущение, что тамошним музыкантам до Беларуси никакого дела нет. И появляющиеся там группы считают своим долгом петь на «инглише» и побыстрее раскрутиться «там». Пример — «САЙД ОФФ» или «СЕВЕН БИ». Что ж, может они и правы, по-своему. Хотя лично мне думается иначе.

Похож в этом отношении и Брест. С той только разницей, что в этом городе пока не появилось что-то сколько-нибудь значимое. Тамошние группы предпочитают бездарно — надеюсь, пока — пережевывать западные завоевания прошлого.

Витебск, Могилев и Гомель — другая группа. Судя по тому, что из этих мест не доносится даже слабого дуновения, трудно ждать в ближайшее время какого-то «взрыва». «Тусовка» практически отсутствует, отсутствуют тривиальные связи между музыкантами. Например, в нашем городе полноценных фестивалей и концертов не было уже с год. И, как следствие, мало кто представляет себе, что происходит «в глубине».

В то время, когда в областных центрах затишье (исключение — могилевский «ТРЭШЕР», дай им Бог здоровья!) стало заметно шевеление в более мелких по масштабам городках, таких как, скажем, Бобруйск или Орша. Но, увы. И здесь музыкальное мышление идет на уровне «спид», «трэш» и прочий «металл». Причем, намеков на появление неких «звезд» тоже пока нет.

Что еще нельзя не отметить, так это полное отсутствие (или почти полное) связей между разными белорусскими городами. Ни о каких совместных мероприятиях, информационных службах речь не идет.

А самым главным из событий последнего года стало появление большого количества панк-групп, которыми раньше и не пахло. Как это можно расценивать? Может быть мы действительно переживаем время, которое в Европе пережили лет 15 назад?! Как знать.

Что делать? Во-первых, смотреть на Минск и ждать, когда там появится что-нибудь новое. Во-вторых, ждать, когда придет «добрый» дядя и проведет концерт, фестиваль, подбросит аппарат и т.д. А может быть есть и еще какой-то выход...

И.ВАСИЛЬЕВ.

Для нашых дзетак дарагіх і падарожжы дарагія

ЗАЎСЁДЫ цікава пазнаёміцца з гісторыяй роднага горада, прайсці па яму ці праехаць з дасведчаным чалавекам, які адкрые многія таямніцы мінулых гадоў і стагоддзяў. Таму заўсёды вялікую папулярнасць мелі сярод юных магіляўчан экскурсіі па памятных мясцінах, якія прапаноўвала ім гарадское бюро падарожжаў і экскурсій.

Яны знаёмілі з гісторыяй і сённяшнім днём горада, яго гераічнай абаронай у 1941 г., барацьбой падпольшчыкаў, вызваленнем у 1944 г., падзеямі Айчыннай вайны 1812 г. і многім другім.

А паколькі Магілёў, як казаў адзін жартаўнік, размешчаны ў цэнтры Еўропы, дык нават за адзін дзень, у радыусе 100-250 км ад горада можна было наведаць многія цікавыя мясціны і гарады. Мінск і Хатынь, Бабруйск і Гомель, Смаленск і радзіму паэта Твардоўскага ў яго наваколлях, Віцебск і Полацк, Оршу і Леніна, Мсціслаў і Быхаў, купалаўскую в. Вязынку і Бярэзінскі запаведнік і г.д. і г.д. Усяго за адзін дзень і за не вельмі вялікую плату.

За многія гады на такіх экскурсіях пабывалі не сотні, а дзесяткі тысяч дзяцей і дарослых, якія на свае вочы ўбачылі прыгажосць і старадаўнасць роднай зямлі, даведаліся шмат новага, захапляюча цікавага.

Але і на гэтай добрай справе т.зв. рынак добра-такі ляснуў цэнавым бандытызмам. Галоўным відам вандровак для дарослых сталі гандлёвыя паездкі ў Польшчу, потым Румынію і г.д. Дзеці ж аказаліся забытымі. Не, іх возяць на адпачынак і аздараўленне па ўсяму быломy СССР, у многія еўрапейскія краіны. Добра, карысна, асабліва для здароўя.

Ды не даведаешся ў Польшчы ці Германіі, Італіі ці Швецыі, пра справы продкаў, падзеі нашай даўніны. Не ўбачыш лясы Магілёўшчыны, Браслаўскія азёры, прыгажуню Бярэзіну, пагоркі Лагойшчыны. Не ўбачыш і не пачуеш тое, з чаго пачынаецца свая радзіма, сваё, уласнае яе адчуванне. Асабліва адчуванне ўласнай годнасці народа з 1000-гадовай толькі летапіснай гісторыяй, адчуванне нацыянальнага суверэнітэту і адраджэння.

Праўда, цяпер для таго, каб пазнаёміць дзяцей з гэтай гісторыяй, трэба спачатку грунтоўна падумаць, паскрэсці па засеках, дакладней па кашальках і рахунках. Бо ў сувязі з глабальнай дарагоўляй (у першую чаргу — аўтатранспарт і гаручае) элементарная 4-гадзінная (гадзіны акадэмічныя, па 45 хвілін) экскурсія па Магілёву каштуе цяпер у сярэднім 1550 рублёў. Аднадзённая, на большасць згаданых вышэй маршрутаў (Мінск, Смаленск і г.д.) 7 тысяч 700—7.900 рублёў. Прычым зарплата высокакваліфікаванага экскурсавода (іх у бюро цяпер тры замест ранейшых пятнаццаці) пакуль не перавышае ў горадзе 20 рублёў, а ў аднадзеннай паездцы — 40 рублёў. Вось і выхоўвай патрыётаў. А як жа без іх?

М.НОЖНІКАЎ.

Літаратурная старонка

Джон БАРРОН

Перевод В.Соболевского

Школа советских шпионов

(Окончание. Начало в №№ 7-17)

Семнадцатого декабря 1958 года Туоми прилетел в Монреаль под видом американца финского происхождения. Пройдя через таможню, он уничтожил свой первый паспорт и стал Робертом Б. Уайтом, бизнесменом из Чикаго. Когда убедился, что за ним не следят, он заказал на 30-ое декабря место в спальном вагоне до Чикаго, затем сел в трансконтинентальный поезд до Ванкувера. Когда Туоми приехал, был сочельник. Стоя возле лесного склада, где он предположительно работал в своем фиктивном прошлом, услышал, как дети прокричали:

— Веселого рождества!

— Счастливого Нового года, — ответил он.

Побывав в Ванкувере, Туоми вернулся в Монреаль. Тридцатого декабря он на ходу сел в ночной поезд в Чикаго. Задвинул занавеску на окне своего купе и еще раз повторил легенду. Тысячи предупреждений и инструкций, зазубренных в Москве, сверлили мозг. Когда поезд остановился среди снежных сугробов в Порт-Хуроне штата Мичиган, Туоми снял очки и вытер пот с ладоней рук. Вскоре он услышал, как таможенный офицер будил пассажиров и расспрашивал их. Затем раздался стук.

— Ваши документы, пожалуйста, — сказал инспектор. Он небрежно глянул на документы, затем вернул.

— Вы совершали какие-либо покупки в Канаде или заказывали какие-нибудь товары к доставке в США?

— Только сорочку, — ответил Туоми.

— Хорошо. Счастливого пути, — сказал чиновник.

В этот момент к ужасу Туоми в коридоре, шатаясь, сжимая в руке бутылку виски, появился молодой человек. Он подошел к Туоми и положил свою руку ему на плечо.

— Приятель, давай выпьем, — сказал он.

— Спасибо, — ответил Туоми, отрываясь от него. — Я лучше посплю.

Вскоре поезд отправился. Туоми понял, что теперь он в США и не мог поверить, что это так легко.

Из Чикаго он поехал в Нью-Йорк.

Третьего января 1959 года длинное путешествие из Москвы закончилось. Измотанный, Туоми нанял такси и зарегистрировался в отеле «Джордж Вашингтон» в качестве Р.Туоми, т.е. под своим постоянным именем в США. В эту ночь впервые за 26 дней он спал крепко.

На следующий день он познакомился с лесной компанией в Бронксе и местом, где стоял жилой дом, — со всем тем, что было частью его легенды. Так как центр предпочитал, чтобы его сообщения печатались на машинке, он купил портативную машинку и начал практиковаться в своей комнате.

Чтобы установить связь с Москвой, он должен был найти четыре тайника, находившиеся в Нью-Йорке. Первый был в Куинсе (восточный пригород Нью-Йорка) под железнодорожным мостом; второй также в Куинсе — у осветительного столба в северо-восточном углу кладбища Святого Михаила; третий — в Бронксе под мостом метро; четвертый — в Йонкерсе (пригород к северу от города) под кустом возле авеню Маклин и Ван Кортланд.

Послав открытку в адрес советской делегации при ООН, Туоми сообщил, что оставил донесение в тайнике на Бронксе 10-го января. и указал, что если не будет других инструкций, 26 января уедет на два месяца для осмотра мест, связанных с легендой, в Минесоте и Висконсине.

Семнадцатого января в десятом часу вечера он обнаружил магнитный металлический контейнер, прикрепленный к балке моста в Бронксе и снял его одним легким движением. Открыв его в гостинице, он обнаружил закодированную записку: «Поздравляем с успешным прибытием. Поездку одобряем. Семья здорова, шлет горячий привет. Всего наилучшего. Шеф».

Поездка по Среднему Западу была приятной. Туоми чувствовал растущий смысл благосостояния. Никто, казалось, не интересуется им, тем более, не подозревает его. Он однажды думал, что ему повезет. Теперь начал верить этому

Закончив свое образование в Минесоте, он снял комнату в начале марта в пансионате в Милуоке, где восемь различных мест имели важное значение для его легенды. Утром девятого марта повар подала хороший завтрак. Туоми сфотографировал ее и, намереваясь подарить ей снимок, занялся проявлением пленки. Он прошел около десяти ярдов, когда услышал голос:

— Мистер Туоми, мы хотели бы поговорить с вами.

Он повернулся. На него пристально смотрели двое молодых мужчин атлетического сложения, хорошо одетых — все, что соответствовало тому, что видел Туоми в американских фильмах ФБР. Затем в ужасе он постепенно узнал одного из них. Это был тот «пьяница», который дружески предложил ему выпить в поезде. Это означало, что за ним следили с границы.

— Кто вы такие?

— Мистер Туоми, думаю, вы понимаете, кто мы. — Это какая-то ошибка.

— Да, — ответил мужчина. — Вопрос в том, что теперь делать. Отвести вас прямо в тюрьму или вы начнете говорить, и мы посмотрим, что можно придумать.

ШАРЫКАЎСКАЯ КУЛЬТУРА

«Пюре яблочно-чернопплоднорябиновое с орбитом» (этыкетка ў гастраноме).

«Запушчаны механізм крымінальнага вышуку дзейнічаў ваўсю». (з газетнага артыкула).

«Вецер — ноччу слабы, днём — паўднёва-ўсходні» (прагноз надвор'я па радыё).

«Салдат вярнуўся на грамадзянку» (з газетнага артыкула, без перакладу).

«Офицер по созданию Всесоюзной книги памяти» (подпіс пад заметкай у газету, 1991 г.).

«Мой родны кут, як ты мне мілы!» Гэтыя словы Янкі Купалы знаёмы кожнаму з дзяцінства» (з пісьма ў рэдакцыю).

«Электратоку — пільную ўвагу!», «На варце аховы здароўя» (газетныя загалоўкі).

«Потым сюды прыдуць мастакі-кааператары, каб які след афарміць інтэр'еры унутры гэтых памяшканняў» (з заметкі ў газеце).

«Прапорщик Петров далеко от родных мест. На сверхсрочную остался после армии» (з радыёперадачы для воінаў).

«Мы будем делать все, чтобы люди с желанием шли в суд». (радыёінтэрв'ю з народным суддзёй).

«Калі поезд прыбыў у Гродна, крадзяжом заняліся супрацоўнікі лінейнага аддзела міліцыі» (з радыёперадачы).

«КІНТ. Ч. ЗОРКА» (надпіс на аўтобусным прыпынку).

«Прашу вас помочь забрать мои побои и передать у сут народны» (з пісьма).

«Вор путем свободного доступа днем проник в поликлинику, откуда украл пишущую машинку» (з міліцэйскай зводкі).

«Выполним пятилетку без увеличения ресурсов» (колішні сапраўдны лозунг).

«Было раздадзена звыш пяці тысяч анкет ва ўзросце ад 18 да 65 год». (з выступлення на канферэнцыі).

«А я говору, давайте позовем нерво-потографа» (з пісьма).

«Живу один. Семья вымерла». (з пісьма).

«Писал собственноручно своей стареющей рукой» (з пісьма).

З калекцыі М.НОЖНІКАВА.

Притча о красных помидорах.

Посадили помидоры. Выросли зеленые плоды и создали партию зеленых. А когда некоторые стали краснеть, зеленые прозвали их коммунистами и истребляли.

Так убивали каждого, кто краснел. И уничтожили всех. Остался один зеленоватый, а потом стал краснеть и сам. Разозлился он и сдержал клятву, зарезал сам себя, сделал харакири.

И что б вы думали. Семена остались. И снова эта борьба идет. И так каждый год...

Валерий БЫСОВ.

● *КНІГАРНЯ*

Галасы Прыдняпроўя

*Вельмі ўжо доўга, больш за тры дзесяткі год, не было ў нас такой кнігі. Выйшаў з друку зборнік **«ГАЛАСЫ ПРЫДНЯПРОЎЯ. Магілёўшчына літаратурная»**. Папярэдні літаратурны альманах пад назвай «Дняпро» быў выпушчаны яшчэ ў 1957 годзе. Заўважым, ў Магілёве.*

У новай кнігі больш паўсотні аўтараў, людзей самых розных узростаў і заняткаў. Ад ветэрана-журналіста Сямёна Пацёмкіна з Клімавіч і празаіка Анатоля Іванова з Бабруйска, якім пад 80, да значна маладзейшых Любові Ляпко з Глуска ды Паўла Вараб'ёва са Слаўгарада, зараз мінчаніна.

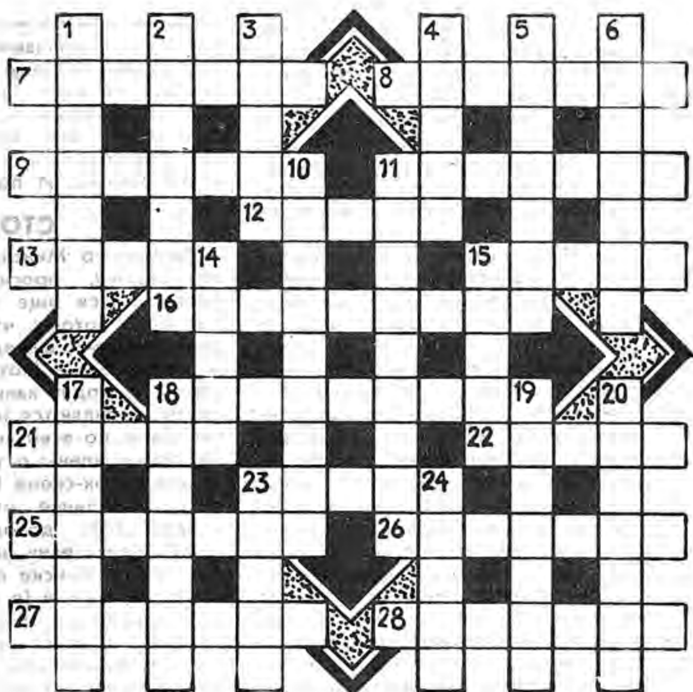
Тут прадстаўлены творы ўсіх членаў абласной пісьменніцкай арганізацыі, сталых творцаў, аўтараў не адной кнігі. Гэта Іван Аношкін, яе кіраўнік і укладальнік зборніка, бабруйчане Святлана Басуматрава, Марат Баскін, магілёўцы Якуб Усікаў, Міхаіл Шумаў, Аляксандр Мельнікаў, Аркадзь Кандрусевіч, Пётр Шасцерыкоў, крычаўскі Апанас Палітыка, Васіль Карпечанка з-пад Магілёва, заўчасна памёршы Віктар Хаўратовіч з Бялыніч. Сярод аўтараў бібліятэкары, настаўнікі, рабочыя, інжынеры, журналісты раёнак і «Магілёўскай праўды», дзе многія змяшчалі свае творы.

Мяркую, што кніга зацікавіць не толькі аўтараў ды іх знаёмых і родных. Так пэўна не мяркуюць у выдавецтве «Мастацкая літаратура», якое выпусціла прыгаданы зборнік мізэрным накладам у 2550 асобнікаў. Зрэшты, тэма робіцца з многімі змястоўнымі беларускімі выданнямі апошняга часу. Толькі чаму?

Трэба спадзявацца, што «Галасы Прыдняпроўя» на кніжных старонках не будуць больш гучаць толькі раз у 35 гадоў. Зрэшты, пара ўжо і самім аднаўляць выдавецкую дзейнасць, як гэта і было ў пасляваенныя гады, без спадзявак на сталіцу. Творча адораных людзей на Магілёўшчыне нямала, пра што сведчаць і іх кнігі, і публікацыі ў прэсе, і 32-гадовая работа абласнога аддзялення Саюза пісьменнікаў Беларусі.

М.ВЕРАСЕНЬ.

КРЫЖАВАНКА

Па гарызанталі: 7. Паверхневы грунт Месяца. 8. Харчовы прадукт, асноўная прадукцыя аднаго з заводаў Магілёва. 9. Сучасная геалагічная эпоха. 11. Агародніна з сунічным водарам. 12. Учэпістахвостая гарластая амерыканская малпа. 13. Салодкая бульба. 15. Невялікі конь паўночнай пароды. 16. Змесь вадкасці і завіслых цвёрдых часцін. 18. Арнаментальны пасаж, упрыгожваючы мелодыю. 21. Сапраўдная верхняя вопратка палякаў, беларусаў і украінцаў. 22. Француз, Герой Савецкага Саюза, лётчык палка «Нармандыя — Нёман», удзельнік баёў на Беларусі ў 1943-44 г.г. 23. Амерыканскі пісьменнік-фантаст. 25. Рыба сям'і ласосяў. 26. Кідальная зброя. 27. Матылёк, шкоднік сельскагаспадарчых культур. 28. Беларус, які заснаваў у 1522 г. у Вільні першую друкарню (на тэрыторыі былога СССР).

Па вертыкалі: 1. Горад у Заходняй Літве. 2. Сузор'е Паўночнага паўшар'я. 3. Сённяшняя роля 6-разовага алімпійскага чэмпіёна Віталя Шчэрбы (Мінск) у сусветнай гімнастыцы. 4. Матэрыял для пакрыцця падлог, прадукцыя аднаго з заводаў Бабруйска. 5. Спадарожнік Юпітэра. 6. Грыб. 10. Друкарскі шрыфт. 11. Дапаможныя матэрыялы ў якой-небудзь вытворчасці. 14. «Чортаў...» 15. Электра- і цеплаізаляцыйны матэрыял. 17. Асноўны вузел арыфметычнага ўстройства ЛВМ. 18. Суфікс разам з канчаткам. 19. Прамысловае напаўводнае млекакормячае. 20. Гістарычная правінцыя ў Францыі. 23. Дэталь трохвугольнай формы, што злучае элементы набору корпуса судна. 24. Чарцёж участка мясцовасці, выкананы пры вакамернай здымцы.

Склаў Цімафей АЛЯКСЕЕНКА (Магілёў).

АДКАЗЫ НА КРЫЖАВАНКУ, НАДРУКАВАНУЮ Ў № 17.

Па гарызанталі: 5. Загадка. 6. Роспач. 10. Стан. 11. Бяспека. 12. Трус. 15. Жніво. 16. Скарб. 18. Русак. 19. Друкар. 20. Асілак. 24. Храпа. 25. Капыл. 26. Скура. 29. Торг. 31. Калыска. 32. Прас. 33. Вестка. 34. Яблыня.

Па вертыкалі: 1. Згон. 2. Шкляр. 3. Сойка. 4. Карт. 7. Стайня. 8. Сподак. 9. Бурсаў. 13. Свірэпа. 14. Кухарка. 16. Сваяк. 17. Бусел. 21. Прагон. 22. Спачын. 23. Градаў. 27. Байка. 28. Скіба. 30. Торг. 32. Пуня.

Заснавальнік газеты: Магілёўская арганізацыя БНФ «Адраджэньне».

Рэдактар Алесь СЕРДЗЮКОЎ

Адказны сакратар Влэд РУМЕ

Карэспандэнты: Алёна ШКЯЛКО, Мікалай НОЖНІКАЎ, Вольга СЕРАКОВА

Наш адрас: г. Магілёў, 212006, Палац Саветаў, п. 650, а/с-138 т. 25-64-73.

Выдаецца на беларускай і рускай мовах.

Падпісана ў друк 30 верасня 1992 г.

Наклад 5000 асобнікаў.